

Rapport van het
meetbureau van de Dienst
voor de Administratieve
Vereenvoudiging

Evolutie van de federale
administratieve lasten

Meetrapport 2010

Evolutie van de federale
administratieve lasten

Meetrapport 2010

Inhoudstafel

INLEIDING	6
METEN VAN ADMINISTRATIEVE LASTEN	8
WAAROM EN HOE ADMINISTRATIEVE LASTEN METEN?	8
WAT ZIJN ADMINISTRATIEVE LASTEN?	10

DE EVOLUTIE VAN DE FEDERALE ADMINISTRATIEVE LASTEN IN 2010	11
WAT WE ANALYSEERDEN	11
DE EVOLUTIE VAN DE ADMINISTRATIEVE LASTEN PER BELEIDSDOMEIN	12
• Algemeen	13
• Binnenlandse Zaken	14
• Economie, KMO, Middenstand en Energie	16
• Financiën	19
• Informatie- en Communicatietechnologie	21
• Justitie	24
• Mobiliteit en Vervoer	26
• Sociale Zekerheid	28
• Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu	31
• Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg	34
AANDACHTSPUNTEN MET BETREKKING TOT ADMINISTRATIEVE VEREENVOUDIGING	38
EERSTE AANBEVELING: “GEBRUIK DE BURGER OF ONDERNEMING NIET ALS POSTBODE TUSSEN OVERHEIDSDIENSTEN”	38
TWEEDE AANBEVELING: “KIES VOOR DUIDELIJKE EN PRAKTISCH TOEPASBARE REGELS”	39
DERDE AANBEVELING: “DOORBREEK ADMINISTRATIEVE BEVOEGDHEIDSMUREN”	39
VIERDE AANBEVELING: “VERVANG ADMINISTRATIEVE LASTEN DOOR DIENSTVERLENING”	40
VIJFDE AANBEVELING: “VEREENVOUDIG EN PROMOOT E-GOVERNMENTTOEPASSINGEN”	40
ZESDE AANBEVELING: “VERMIJD EEN AANGETEKENDE ZENDING ALS EEN GEWONE VOLSTAAT”	41
ZEVENDE AANBEVELING: “STEM DE GELDIGHEIDSTERMIJNEN VAN ERKENNINGEN IN HET ZELFDE DOMEIN OP ELKAAR AF”	41
CONCLUSIE	42

Inleiding

De administratieve verplichtingen die de overheid aan Belgische burgers en ondernemingen oplegt, vertegenwoordigen een aanzienlijke administratieve last. De overheid neemt initiatieven om deze administratieve lasten te verlagen en haar klantgerichtheid te verhogen. Om de resultaten van deze initiatieven in cijfers te vatten en te beoordelen, ontwierp de Dienst voor de Administratieve Vereenvoudiging (DAV) een meetmethodologie, gebaseerd op het internationaal aanvaarde Standaard Kosten Model (SKM) en richtte ze een meetbureau op.

De Belgische variant van dit model wordt het Kafka-meetmodel genoemd. De kosten die burgers, ondernemingen of verenigingen moeten maken bij de uitvoering van informatieverplichtingen opgelegd door de overheid worden beschouwd als administratieve lasten. Deze kosten kunnen echter ook ontstaan als gevolg van internationale verbintenissen of van wijzigingen van beheersovereenkomsten, interne procedures of ten gevolge van de invoering van nieuwe informatica-toepassingen. Een gedetailleerde beschrijving van deze methodologie kan worden geraadpleegd op de website www.veroeenvoudiging.be.

Sinds 2008 meet het meetbureau structureel zowel de invloed van alle gepubliceerde federale wetgeving als de invloed van de evolutie in het gebruik van sommige e-governmentprojecten op de administratieve lasten. Het meetbureau neemt hierbij zowel de maatregelen met een positieve als deze met een negatieve invloed op de administratieve lasten onder de loep.

In dit jaarrapport 2010 worden enkel die maatregelen gemeten die in de loop van 2010 door de federale overheid werden genomen en een significante impact hadden op de evolutie van de administratieve lasten. Ook de evolutie van het gebruik van bepaalde vroeger al gemeten e-government-initiatieven wordt hierbij in kaart gebracht. Dit rapport laat echter niet toe zich uit te spreken over de impact op de administratieve lasten van bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, het Rijksregister en de Kruispuntbank van Ondernemingen. Voor een globaal overzicht van de evolutie van de administratieve lasten verwijzen we graag naar de macro-economische studie die tweejaarlijks door het Federaal Planbureau wordt uitgevoerd in opdracht van de DAV.

We breiden het aantal gemeten e-governmenttoepassingen gefaseerd verder uit. Zo wordt momenteel de meting van de effecten van het Rijksregister bij de FOD Binnenlandse Zaken afgerond. Tevens werd in 2011 gestart met de meting van het vereenvoudigingseffect van de initiatieven van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid. De resultaten van deze metingen zullen in afzonderlijke rapporten worden opgenomen. Gelet op het enorme belang van deze vereenvoudigingsinitiatieven wensen we in dit rapport echter al een tipje van de sluier op te lichten.

We nodigen u graag uit om de resultaten van 2010 in dit rapport te lezen. De Dienst voor de Administratieve Vereenvoudiging en haar meetbureau staan ter beschikking voor verdere verduidelijkingen en ondersteuning.

Erwin De Pue

Directeur-Generaal Dienst voor de Administratieve Vereenvoudiging

Meten van administratieve lasten

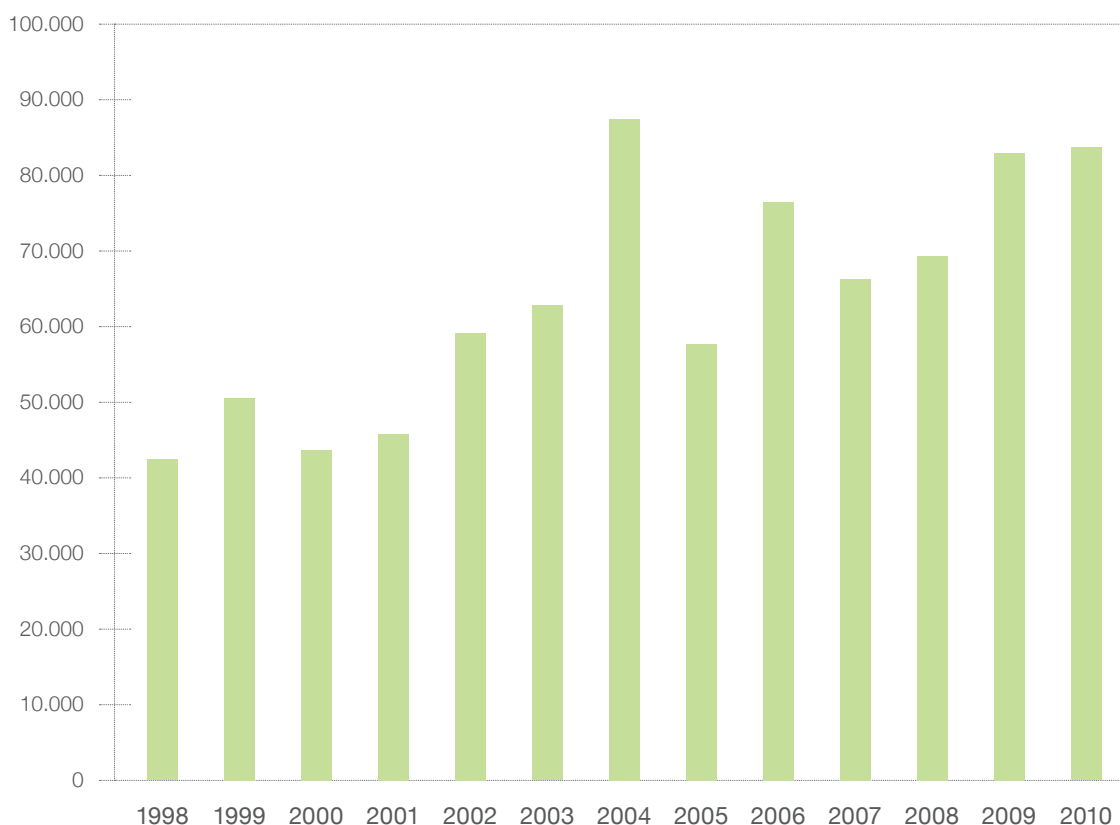
Waarom en hoe administratieve lasten meten?

Sinds jaren wordt het aantal pagina's in het Belgisch Staatsblad ten onrechte gebruikt als indicator voor de kwaliteit van de regelgeving en de evolutie van de administratieve lasten.

De open publicatie van regelgeving en de eenvoudige toegang tot wetgeving vormen één van de basisbeginselen van goede regelgeving. Het is dan ook in toepassing van dit principe¹ dat in België de regelgeving reeds tientallen jaren in twee talen en sinds de gewesten en gemeenschappen over een eigen decretale bevoegdheid beschikken in drie talen wordt gepubliceerd. Dit heeft gevolgen voor het aantal pagina's in het Belgisch Staatsblad.

Daarnaast leidt ook de overdracht van bevoegdheden naar de deelregeringen tot een stijging van het aantal pagina's. Ieder beleidsniveau kan en moet immers eigen regelgevingen uitvaardigen. Uit de statistieken van het Belgisch Staatsblad blijkt dat van de 83.678 in 2010 gedrukte pagina's in het Staatsblad er 48.859 nieuwe wetgeving omvatten. Ongeveer 37 % hiervan is afkomstig van het federaal niveau. De gewesten en gemeenschappen nemen de overige 63 % voor hun rekening.

AANTAL PAGINA'S BELGISCH STAATSBLAD

¹ Zie website OESO: <http://www.oecd.org/dataoecd/24/6/34976533.pdf> of website Europese Commissie: http://ec.europa.eu/governance/better_regulation/index_en.htm

Verder moet opgemerkt worden dat ook het gebruik van alternatieven voor regelgeving en de publicatie van deze regels de laatste jaren enorm is toegenomen. Zo werden er in het jaar 2010 2.669 Koninklijke besluiten in het Staatsblad gepubliceerd. Hiervan hadden 50 % betrekking op de algemeen verbindend verklaring van tussen de sociale partners afgesloten collectieve arbeidsovereenkomsten. Ook andere alternatieve regelgeving, zoals milieubeleidsvereenkomsten en allerhande convenanten, worden in het Staatsblad gepubliceerd.

De Dienst voor Administratieve Vereenvoudiging (DAV) heeft dit criterium dan ook steeds verworpen en in uitvoering van haar wettelijke opdracht gezocht naar een alternatief en betrouwbaar meetinstrument voor administratieve lasten.

In uitvoering hiervan moet in de eerste plaats de tweejaarlijkse enquête naar de administratieve lasten bij de bedrijven vermeld worden. Deze enquête wordt om de twee jaar door het Federaal Planbureau uitgevoerd, in opdracht van de DAV. Dit onderzoek werd intussen reeds vijf maal uitgevoerd. Uit de resultaten van deze enquête blijkt dat tussen 2000 en 2010 de administratieve lasten – uitgedrukt in een percentage van het BBP (bruto binnenlands product) – gevoelig zijn gedaald.

Kalenderjaar	Omvang administratieve lasten ondernemingen	In % t.o.v. BBP
2000	€ 8,57 miljard	3,48%
2002	€ 8,97 miljard	3,43%
2004	€ 7,28 miljard	2,57%
2006	€ 7,68 miljard	2,44%
2008	€ 5,92 miljard	1,72%
2010	€ 6,35 miljard	1,79%

Hoewel dit tweejaarlijks onderzoek reeds een eerste goede indicatie geeft van de evolutie van de administratieve lasten vertoont deze methode ook een aantal gebreken. Zo blijft een enquête per definitie subjectief en kunnen bedrijven bovendien moeilijk het onderscheid maken tussen kosten verbonden aan het gewoon bedrijfsbeheer en deze afkomstig van de door de regelgeving opgelegde informatieverplichtingen. Tenslotte laat deze methode ook niet toe de administratieve lasten voor burgers of per beleidsdomein te meten en het jaarlijks nettoresultaat vast te stellen.

Naast de macro-economische aanpak besliste de DAV dan ook te starten met het uitwerken van een eigen methodologie, het Kafka-meetmodel.

Wat zijn administratieve lasten?

Administratieve lasten zijn kosten van administratieve handelingen die ondernemingen, burgers of verenigingen moeten uitvoeren voor de naleving van wettelijke (informatie-) verplichtingen aan de overheid, ongeacht of zij deze handelingen ook zouden uitvoeren zonder wettelijke verplichting. Hiermee wordt bedoeld dat alle informatieverplichtingen die opgenomen zijn in regelgeving, administratieve lasten voortbrengen, ook al zouden de ondernemingen en burgers de administratieve handelingen toch stellen als de wettelijke verplichting niet zou bestaan (cfr business as usual costs).

Het gaat hierbij zowel om het nakomen van verplichtingen als het uitoefenen van rechten.

Onderstaande figuur illustreert in welke onderdelen de kosten van regelgeving uiteenvallen en vervolgens de elementen waaruit administratieve lasten zijn opgebouwd.

Ter verduidelijking:

- Beheerskosten zijn de kosten die de overheid maakt om de informatie te ontvangen, te verwerken, te controleren, enz.
- Financiële kosten zijn de kosten om aan inhoudelijke verplichtingen te voldoen. Inhoudelijke verplichtingen dragen rechtstreeks bij tot het publiek doel dat de overheid door het opstellen van regelgeving wil realiseren. Ze verplichten of verbieden de burgers of ondernemingen om bepaalde acties te ondernemen of om zich op een bepaalde manier te gedragen.
- Out-of-pocket-kosten: uitgaven die door de ondernemingen of burgers worden gedaan om administratieve verplichtingen (informatieverplichtingen) na te leven, bijvoorbeeld de kost om een aangetekende zending te versturen, transactiekosten bij elektronische verrichtingen, ...

Voor verdere informatie over het Kafka-meetmodel en het meetbureau verwijzen wij u graag naar onze website: www.veroeenvoudiging.be.

De evolutie van de federale administratieve lasten in 2010

Wat we analyseerden

We bespreken de wijze waarop de administratieve lasten in de loop van 2010 evolueerden, en dit voor alle beleidsdomeinen. Onze vaststellingen zijn gebaseerd op de evaluatie van de volgende vier onderdelen:

- We analyseerden de nieuwe of gewijzigde regelgeving die werd gepubliceerd in 2010. We bekijken die regelgeving met een relevante invloed op de administratieve lasten. U mag relevant lezen als regelgeving met een totale lastenverandering voor burgers, ondernemingen of verenigingen van meer dan € 5.000;
- We berekenden de lasteninvloed van nieuwe of gewijzigde regelgeving die in 2009 werd gepubliceerd maar die we toen nog niet konden meten. Meestal gaat het over regelgeving waarvoor we op dat moment nog onvoldoende gegevens rond doelgroepen of doorlooptijden ter beschikking hadden;
- We bekeken de evolutie van een aantal belangrijke e-governmentprojecten (e-gov-projecten) doorheen 2010. In tegenstelling tot regelgeving die meestal op het moment van publicatie voor de hele doelgroep van kracht wordt, bestaat bij veel e-gov-projecten de mogelijkheid van geleidelijke adoptie. Bij dit soort projecten is het dus belangrijk te kijken naar de mate waarin ze ten volle benut worden. Het feit dat een bepaalde toepassing bestaat, betekent immers niet dat iedereen er gebruik van maakt;
- Zoals vorig jaar bekijken we eveneens de invloed van al deze initiatieven op de ecologische voetafdruk van burgers, ondernemingen en verenigingen. Dit element wordt meer en meer belangrijk in het verhaal van administratieve vereenvoudiging. België is trouwens een van de eerste landen die hiermee in haar berekeningen van administratieve lasten rekening houdt.

Elk van deze analyses leidde tot een gekwantificeerde lastenevolutie. We gebruiken hiervoor de kostprijs voor de burger of de organisatie, uitgedrukt in euro (€).

De evolutie van de administratieve lasten per beleidsdomein

Evolutie in administratieve lasten op jaarbasis	Monetaire impact
Binnenlandse Zaken	-€ 340.419
Economie, KMO, Middenstand en Energie	-€ 20.225.142
Financiën	-€ 19.303.458
Informatie- en Communicatietechnologie	€ 5.574
Justitie	-€ 1.441.401
Mobiliteit en Vervoer	-€ 2.363.723
Sociale Zekerheid en Openbare instellingen van sociale zekerheid	-€ 119.353
Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu	-€ 3.055.016
Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg	-€ 19.828.434
TOTAAL: -€ 66.671.372	

Algemeen

Het meetbureau van de DAV kon voor volgende beleidsdomeinen in de meetperiode 2010 geen regelgevingen of vereenvoudigingsprojecten identificeren die een relevante invloed op de administratieve lasten hadden.

- Budget en Beheerscontrole
- Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking
- Personeel en Organisatie
- Defensie
- Duurzame ontwikkeling
- Maatschappelijke integratie, Armoedebestrijding en Sociale Economie
- Wetenschapsbeleid

Télémarc

Met de *Télémarc-toepassing*, gecoördineerd door de FOD Kanselarij en de DAV, kunnen federale overheidsdiensten sinds 2005 online de federale databanken raadplegen om informatie te verkrijgen over ondernemingen die zich kandidaat stellen voor overheidsopdrachten. Télémarc is sinds 2007 eveneens beschikbaar voor alle aanbestedende diensten van de Gemeenschappen en Gewesten. In 2010 werd Télémarc uitgebreid naar de gemeenten en in 2011 naar de O.C.M.W.'s. Télémarc is toegankelijk via het elektronisch loket Digiflow dat toelaat om vier essentiële databanken te raadplegen: de Balanscentrale van de Nationale Bank, het bestand van BTW-plichtigen, het bestand van de Rijksdienst voor de Sociale Zekerheid (RSZ) en de Kruispuntbank van Ondernemingen. Doordat deze informatie voortaan elektronisch beschikbaar is, moet een onderneming die inschrijft op een overheidsopdracht onderstaande 4 documenten niet langer bij de offerte voegen:

- Het attest van aangifte en van betaling van de sociale zekerheidsbijdragen van de RSZ
- De jaarrekeningen van de drie laatste boekjaren ingediend bij de Nationale Bank
- Het attest van BTW-plichtigheid
- Het attest niet-faling

Het meetbureau meet momenteel het effect van het gebruik van Télémarc door steden en gemeenten. De resultaten zullen na validatie worden opgenomen in het volgende rapport. In de toekomst zal Télémarc uitgebreid worden met het attest fiscale schuld.

Ter herinnering, dankzij deze applicatie kan men sinds 2007 elk jaar meer dan € 6,6 miljoen euro besparen op federaal niveau.

Binnenlandse Zaken

Het beleidsdomein Binnenlandse Zaken realiseerde een administratieve lastendaling van € 340.419 over de meetperiode 2010. Deze kan als volgt worden onderverdeeld:

		Regelgeving 2010	E-gov	Totaal
Verhoging	Ondernemingen	€ 0	€ 0	€ 0
	Burgers	€ 0	€ 0	€ 0
	Verenigingen	€ 0	€ 0	€ 0
Verlaging	Ondernemingen	€ 0	-€ 70.603	-€ 70.603
	Burgers	€ 0	-€ 269.816	-€ 269.816
	Verenigingen	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo	Ondernemingen	€ 0	-€ 70.603	-€ 70.603
	Burgers	€ 0	-€ 269.816	-€ 269.816
	Verenigingen	€ 0	€ 0	€ 0
TOTAAL		€ 0	-€ 340.419	-€ 340.419

E-gov

In 2010 werd de reikwijdte van “**Police-on-web**” verder uitgebreid. Naast de aangifte van vandalisme, fiets-, bromfiets- en winkeldiefstallen en de aanvraag van woningtoezicht wegens afwezigheid is het nu ook mogelijk om de aangifte van alarmsystemen, die niet aangesloten zijn op een alarmcentrale, online te beheren.

Meer concreet, sinds 1 september 2009 is de **aangifte van alarmsystemen online** mogelijk via de website ‘www.policeonweb.be’. Vanaf 1 juli 2010 werd de online aangifte verplicht¹ voor alarmsystemen die niet zijn aangesloten op een alarmcentrale. Voorheen moest de betrokkene de aangifte doen in het lokaal politiekantoor. De aangifte van alarmsystemen via police-on-web maakt deel uit van de creatie van een uniforme nationale gegevensbank van alle alarmsystemen die in België geïnstalleerd zijn. Dit in de eerste plaats om de kwaliteit van de politie-interventies te verbeteren.

Praktisch verloopt de online-melding met behulp van de e-ID of de token voor burgers. De aard van de informatie die moet worden aangegeven is niet gewijzigd, enkel de manier waarop deze wordt ingediend. De aangifte dient te gebeuren binnen de tien dagen na de ingebruikstelling of buitengebruikstelling van het alarmsysteem of binnen de tien dagen na een wijziging van één van de verplichte gegevens. Indien het alarmsysteem al aanwezig was voor 1 juli 2010 en dus aangegeven bij de lokale politie, dan moest het ten laatste op 1 juli 2010 opnieuw worden aangegeven via de website van de lokale en federale politie. De ingegeven informatie dient minstens eenmaal per jaar te worden gevalideerd en gecontroleerd op juistheid door de eigenaar van het alarmsysteem. Zoniet wordt ze niet langer als geldig beschouwd en kan ze worden geschrapt. Deze maatregel brengt een potentiële lastendaling van € 320.540 met zich mee. Voor de burgers betekent het een lastendaling van € 255.203 en voor de ondernemingen een daling van € 65.337.

Het meetbureau bracht in 2010 ook het effect van de evolutie van de aangifte van **misdriven via police-on-web** verder in kaart. De online toepassing maakt het voor een burger of slachtoffer sinds 2007 mogelijk om de aangifte van misdrijven zoals vandalisme of fiets-, bromfiets- en winkeldiefstal eenvoudig door te sturen. Daarnaast kan ook de aanvraag van woningtoezicht wegens afwezigheid online gebeuren. De identificatie van de persoon die de aangifte indient, gebeurt via de e-ID of token voor burgers. Indien bij elk van dit soort aangiftes gebruik gemaakt zou worden van police-on-web, zou de lastendaling op jaarbasis € 972.556 bedragen. Het verhoogde gebruik in 2010 (2.057 extra registraties) heeft geleid tot een lastendaling in 2010 van € 19.879 waarvan € 14.613 kan toegewezen worden aan burgers en € 5.266 aan ondernemingen. Er blijft dus nog een belangrijk potentieel aan lastendalingen te realiseren.

¹ Koninklijk besluit 15 februari 2010 tot wijziging van het koninklijk besluit van 25 april 2007 tot vaststelling van de voorwaarden voor installatie, onderhoud en gebruik van alarmsystemen en beheer van alarmcentrales, B.S. 03/03/2010.

Waar de burger vroeger nog zowel het Rijksregister als de overige federale instanties diende te informeren in verband met adreswijzigingen, geboorten, overlijdens en wijzigingen burgerlijke staat neemt het **Rijksregister** deze rol nu voor een deel over door zelf in te staan voor de informatieverbreiding naar verschillende van deze instanties. Dit betekent een administratieve lastendaling voor zowel de burger als voor de verschillende administraties. Het meetbureau onderzoekt momenteel de impact van het Rijksregister op de administratieve lasten. De resultaten zullen opgenomen worden in het volgende rapport en in een afzonderlijk dossier.

Milieu

De hierboven vermelde metingen met een jaarlijkse impact op de administratieve lasten hebben eveneens een invloed op de CO₂-uitstoot. Er werd namelijk als gevolg van de hierboven besproken initiatieven 28.745.117 gram CO₂ minder uitgestoten.

	Regelgeving 2010	E-gov	Totaal
CO ₂ (in gram)	0	-28.745.117	-28.745.117
Papierverbruik (in bomen)	0,00	0,00	0,00

Economie, KMO, Middenstand en Energie

Het beleidsdomein Economie, KMO, Middenstand en Energie noteerde een administratieve lastendaling van € 20.225.142 over de meetperiode 2010. Deze kan als volgt worden onderverdeeld:

		Regelgeving 2010	Regelgeving 2009	E-gov	Totaal
Verhoging	Ondernemingen	€ 0	€ 155.698	€ 0	€ 155.698
	Burgers	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Verenigingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Verlaging	Ondernemingen	-€ 8.408.983	€ 0	-€ 2.171.978	-€ 10.580.961
	E-facturatie	-€ 7.192.441	€ 0	€ 0	-€ 7.192.441
	Burgers	-€ 2.607.438	€ 0	€ 0	-€ 2.607.438
	Verenigingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo	Ondernemingen	-€ 15.601.424	€ 155.698	-€ 2.171.978	-€ 17.617.704
	Burgers	-€ 2.607.438	€ 0	€ 0	-€ 2.607.438
	Verenigingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
TOTAAL		-€ 18.208.862	€ 155.698	-€ 2.171.978	-€ 20.225.142

Regelgeving

Vanaf 17 juni 2010 moeten schroothandelaars¹, die metaal opkopen van particulieren voor een bedrag hoger dan of gelijk aan € 1.000, de betaling niet langer uitvoeren via een overschrijving of cheque. De **identificatieverplichtingen waaraan de schroothandelaars** sedert 1 maart 2009 dienden te voldoen zijn opgeheven. Zo moet de schroothandelaar bij aankopen die het bedrag van € 1.000 niet overschrijden en waarvan de betaling nog steeds in cash dient te gebeuren de verkoper niet langer identificeren. Deze identificatie moest gebeuren door middel van een kopie van de identiteitskaart of door middel van het inlezen van de e-ID. De opheffing van deze identificatieverplichtingen van metaalwederverkopers zorgt voor een jaarlijkse verlaging van de administratieve lasten van € 10.993.384, waarvan € 8.385.946 voor ondernemingen (schroothandelaars) en € 2.607.438 voor burgers.

De FOD Economie realiseerde daarnaast nog een lastendaling dankzij de **opheffing van de maandelijkse statistiek "geslachte dieren geschikt voor gebruik"**². Private en openbare slachthuizen moesten tot voor kort maandelijks rapporteren hoeveel dieren er bij hen geslacht werden en hoeveel er daarvan geschikt verklaard werden voor gebruik. De vragenlijst aan de hand waarvan dit gebeurde, was inhoudelijk meer gedetailleerd dan wat Eurostat vraagt. Om overdreven administratieve lasten (het zogenaamde "gold plating") te vermijden, is deze maandelijkse statistiek afgeschaft vanaf 1 januari 2010. Deze maatregel maakt deel uit van een bredere vereenvoudiging van de landbouwstatistieken. De gegevens zullen voortaan rechtstreeks uit de administratieve databanken (Sanitrace) van het FAVV (Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen) gehaald worden. Met deze nieuwe werkwijze worden voldoende gegevens aangeleverd om te voldoen aan de Eurostat-voorwaarden. Het aanleveren kan ook sneller gebeuren. Dit leidt voor het jaar 2010 tot een lastendaling van € 12.621 voor de betrokken ondernemingen.

Wegens gebrek aan beschikbare informatie in 2009 werden in 2010 nog een aantal analyses met betrekking tot 2009 uitgevoerd. Van de in 2009 doorgevoerde wijzigingen werd in 2010 de aanpassing inzake **verplichting tot bijmenging van biobrandstof** geanalyseerd. Om een duurzame energieketen in de transportsector te ontwikkelen, heeft de Europese Unie in mei 2003 beslist dat tegen eind 2010 in de lidstaten minstens 5,75%

¹ Ministerieel besluit 11 juni 2010 tot opheffing van het ministerieel besluit 3 februari 2009 tot invoering van een identificatieverplichting van metaalwederverkopers, B.S. 17/06/2010.

² Koninklijk besluit 17 maart 2010 tot opheffing van het koninklijk besluit 5 november 1968 waarbij een maandelijkse statistiek wordt voorgeschreven van de dieren die in de openbare en private slachthuizen worden geslacht en geschikt verklaard voor gebruik, B.S. 23/03/2010.

van de brandstof voor wegtransport biobrandstof of een andere hernieuwbare brandstof moet zijn³. Opdat de evolutie van dit percentage kan worden opgevolgd, moeten aardoliemaatschappijen in België ieder trimester een verslag opsturen naar de FOD Economie⁴. Voor de 286 geregistreerde aardoliemaatschappijen betekent dit in totaal een jaarlijkse lastenverhoging van € 155.698 voor ondernemingen.

De **prijzen van terugbetaalbare geneesmiddelen**⁵ zijn gebonden aan maxima opgelegd door de overheid. Dit brengt administratieve verplichtingen met zich mee. Zo moet de houder van een vergunning tot commercialisatie bij iedere prijsdaling of -stijging een aanvraag indienen bij de Prijzendienst van de FOD Economie. Sinds 1 april 2010 dient bij deze aanvraag een kopie gevoegd te worden van de laatste beslissing tot prijsvaststelling. Naast deze kleine stijging in administratieve lasten vindt er ook een lastendaling plaats vermits de farmaceutische firma's niet langer zelf de omrekening van af-fabrieksprijs naar publieksprijs moeten maken. De Prijzendienst van de FOD Economie neemt deze taak nu op zich. Dit brengt een daling van de administratieve lasten voor de ondernemingen met zich mee van € 10.416.

Elektronische facturatie

Ook in 2010 heeft het meetbureau het effect van de evolutie in het gebruik van elektronische facturatie verder opgevolgd. Ondernemingen mogen door de wet van 28 januari 2004 gebruik maken van elektronische facturatie. Dit leidt tot een aanzienlijke verlaging van de administratieve lasten die gepaard gaan met papieren facturen, zoals het opmaken, versturen, ontvangen en verwerken van facturen. Ook de elektronische archivering van facturen is nu wettelijk geregeld.

Het nieuwe wettelijk kader zorgt niet alleen voor lagere lasten, maar draagt ook bij tot een snellere verwerking van facturen en tot de beperking van fouten doordat bij het inboeken van facturen de factuurgegevens niet meer moeten worden overgetypt op computer.

In 2010 bedraagt het aantal elektronische facturen naar burgers 4.696.342 en naar ondernemingen 7.149.972. Dat betekent een procentuele toename van respectievelijk 51,49% en 32,41% ten opzichte van 2009. Deze toename geeft aanleiding tot de realisatie van een bijkomende daling in de administratieve lasten voor ondernemingen van € 7.192.441 ten opzichte van 2009. Sinds 2003 werd er een lastendaling van € 24.329.988 gerealiseerd. Als er enkel nog elektronische facturen gebruikt zouden worden, zouden de administratieve lasten potentieel met € 3.049.674.800 dalen ten opzichte van een systeem met papieren facturen. Er kan in de toekomst nog een bijkomende administratieve lastendaling van € 3.025.344.812 gerealiseerd worden.

3 Koninklijk besluit 10 augustus 2009 betreffende de informatie- en administratieve verplichtingen, het toezicht op de verplichtingen en de administratieve boetes van de wet van 22 juli 2009 houdende verplichting tot bijmenging van biobrandstof in de tot verbruik uitgeslagen fossiele motorbrandstoffen en andere bepalingen, B.S. 17/08/2009.

4 Ministerieel besluit 30 november 2009 tot nadere regeling van de gegevens die dienen te worden verstrekt door elke geregistreerde aardolie-maatschappij betreffende de biobrandstoffen bijgemengd bij de fossiele motorbrandstoffen en het bewijs van hun duurzaamheid, B.S. 08/12/2009.

5 Ministerieel besluit 18 maart 2010 tot wijziging van het ministerieel besluit 29 december 1989 betreffende de prijzen van de terugbetaalbare geneesmiddelen en tot wijziging van het ministerieel besluit van 5 mei 2006 tot vaststelling van de maximumverkoopprijzen en de maximummarges voor de verdeling in het groot en de terhandstelling van de geneesmiddelen voor menselijk gebruik geregistreerd als generieken of op basis van de gepubliceerde wetenschappelijke literatuur, B.S. 22/03/2010.

E-gov

Het meetbureau bracht in 2010 de evolutie van drie e-governmentinitiatieven van het beleidsdomein Economie in kaart, namelijk het elektronisch neerleggen van jaarrekeningen, e-depot en de afgifte van oorsprongsat-
testen (DigiChambers).

Sinds 2 april 2007 kunnen ondernemingen hun **jaarrekening via internet elektronisch neerleggen** bij de Balanscentrale van de Nationale Bank van België. Via internet gebeurt de neerlegging aan de hand van een gestructureerd databestand in XBRL-formaat of via een PDF-document. Tussen 2009 en 2010 steeg het gebruik van neerlegging via internet met 0,95% tot 99,30% wat een bijkomende lastendaling voor onderne-
mingen tot gevolg heeft van € 966.971, op een totale gerealiseerde lastendaling van € 19.596.754. Als alle ondernemingen hun jaarrekening via XBRL-formaat zouden neerleggen, zou een administratieve lastendaling gerealiseerd kunnen worden van € 22.017.550.

Sinds juni 2006 kan een **bedrijf in 4 dagen worden opgestart**. Dit werd mede mogelijk gemaakt dankzij de oprichting van de Kruispuntbank van ondernemingen (KBO). Ook het elektronisch loket van de notarissen (e-depot) speelt hierin een belangrijke rol. Via dit loket worden de gegevens niet langer op papier, maar elektronisch uitgewisseld met de KBO, het Belgisch Staatsblad en de FOD Financiën. Bij de oprichting van NV's en BVBA's in 2009 en 2010 werd hiervan in respectievelijk 24,3% en 26,1% van de gevallen gebruik ge-
maakt. De stijging in het gebruik van e-depot van 1,8% in 2010 ten opzichte van 2009 levert een bijkomende lastendaling voor ondernemingen op van € 1.146.232. We merken echter op dat de stijging in het gebruik van e-depot in 2010 lager lag dan de stijging in 2009 (7,1%). Sinds 2003 werd er een lastendaling van € 4.481.619 gerealiseerd. In de toekomst blijft een verdere lastendaling mogelijk van € 9.227.356. Potentieel zouden de administratieve lasten kunnen verlagen met € 13.708.975.

Na een testperiode van twee jaar werd België in januari 2009 het derde Europese land om een online applicatie te voorzien voor de afgifte van Certificates of Origin (CO's), of Certificaten van Oorsprong. **DigiChambers** laat aan de bedrijven de mogelijkheid om hun certificaten van oorsprong online aan te vragen, de goedkeurende certificaten langs elektronische weg terug te krijgen (voorzien van de officiële stempel en de handtekening van de goedkeurende kamer) en deze vervolgens zelf af te drukken. In 2010 werd 21,79% van het totaal aantal certificaten uitgereikt via DigiChambers. Dit is een stijging in vergelijking met 2009 van 6,79%. Dit bracht een feitelijke lastenverlaging voor ondernemingen met zich mee van € 58.775. Sinds 2006 werd er een lastendaling van € 182.459 gerealiseerd. Meer en meer bedrijven vinden de weg naar de applicatie, maar de limiet is nog zeker niet bereikt. Naar de toekomst toe kan er nog een bijkomende daling van € 683.275 gerealiseerd worden.

Milieu

De hierboven vermelde metingen met een jaarlijkse impact op de administratieve lasten hebben zowel een invloed op het papierverbruik als op de CO₂-uitstoot. Zo werden er ongeveer 2.127 bomen bespaard en werd er 19.851.600 gram CO₂ minder uitgestoten als gevolg van deze nieuwe of gewijzigde regelgevingen.

	Regelgeving 2010	Regelgeving 2009	E-gov	Totaal
CO ₂ (in gram)	0	0	-19.851.600	-19.851.600
Papierverbruik (in bomen)	-311,90	0,69	-1.815,84	-2.127,05

Financiën

Het beleidsdomein Financiën noteerde een administratieve lastendaling van € 19.303.458 over de meetperiode 2010. Deze kan als volgt worden onderverdeeld:

		Regelgeving 2010	Regelgeving 2009	E-gov	Totaal
Verhoging	Ondernemingen	€ 42.850	€ 205.721	€ 0	€ 248.571
	Burgers	€ 0	€ 31.856	€ 0	€ 31.856
	Verenigingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Verlaging	Ondernemingen	€ 0	€ 0	-€ 1.277.966	-€ 1.277.966
	Burgers	-€ 650.208	€ 0	-€ 17.655.711	-€ 18.305.919
	Verenigingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo	Ondernemingen	€ 42.850	€ 205.721	-€ 1.277.966	-€ 1.029.395
	Burgers	-€ 650.208	€ 31.856	-€ 17.655.711	-€ 18.274.063
	Verenigingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
TOTAAL		-€ 607.358	€ 237.577	-€ 18.933.677	-€ 19.303.458

Regelgeving

De daling in administratieve lasten is voornamelijk te danken aan een aantal wijzigingen die werden doorgevoerd in de *inkomensfiscaliteit*.

Belastingplichtigen die voor het aanslagjaar 2009 een **mandataris**, dit is bijvoorbeeld een boekhouder, **aanstelden om hun belastingaangifte via Tax-on-web in te dienen**¹, ontvangen vanaf het aanslagjaar 2010 geen papieren aangifteformulier meer. Dit brengt een lastendaling mee van € 650.208 per jaar.

Belastingplichtige inwoners moeten elk jaar hun **aangifte inzake personenbelasting** indienen. Voor het **aanslagjaar 2009**² werden een aantal wijzigingen doorgevoerd met een grote impact op de administratieve lasten. Ten eerste zijn er heel wat nieuwe codes bijgekomen, deze hebben voornamelijk te maken met de inkomsten verworven door sportbeoefenaars en scheidsrechters. Daarnaast zijn de codes voortaan niet meer voorgedrukt op het aangifteformulier. Dit zou in de toekomst een potentiële administratieve last van € 237.577 met zich mee kunnen brengen. Dit kan opgesplitst worden in een stijging van € 205.721 voor burgers en € 31.856 voor ondernemingen (mandataris).

Vennootschappen worden jaarlijks onderworpen aan de **vennootschapsbelasting**. Om uit te maken hoeveel ze juist moeten bijdragen, wordt er elk jaar een aangifteformulier ingevuld rekening houdend met de inkomsten die ze verworven hebben in het vorige boekjaar. In vergelijking met het **aangifteformulier**³ voor het aanslagjaar 2009 zijn er een aantal wijzigingen aangebracht zoals twee nieuwe rubrieken, namelijk de "Overdracht DBI-aftrek" en "Grootte van de vennootschap" en tien nieuwe codes zoals de code "Inkomsten uit toepassing van art. 211, §2, derde lid, WIB 92, of van bepalingen met een gelijkaardig effect in een andere lidstaat van de EU". Deze wijzigingen brengen een jaarlijkse lastenstijging met zich mee van € 42.850.

1 Wet 4 mei 2010 tot wijziging van artikel 308, § 3, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, B.S. 11/05/2010.

2 Koninklijk besluit 13 maart 2009 tot vastlegging van het model van het aangifteformulier inzake personenbelasting voor het aanslagjaar 2009, B.S. 20/03/2009.

3 Koninklijk besluit 19 mei 2010 tot vastlegging van het model van het aangifteformulier inzake vennootschapsbelasting voor het aanslagjaar 2010, B.S. 25/05/2010.

E-gov

In 2010 onderzocht het meetbureau in het beleidsdomein Financiën vier e-governmentinitiatieven, namelijk, Tax-on-web, MyRent, VenSoc en FinProf. De invoering van de toepassing Tax-on-web en de toepassing MyRent hebben een impact op de administratieve lasten voor burgers, de overige twee hebben een impact op de administratieve lasten voor ondernemingen.

Sinds 2003 kunnen Belgische burgers via **Tax-on-web** hun aangifte voor de personenbelasting elektronisch indienen. Het systeem werd stapsgewijs ingevoerd, waardoor een langzame uitbreiding van de doelgroep mogelijk was en nieuwe functionaliteiten geleidelijk aan geïntegreerd konden worden. In 2010 maakten 3.048.968 personen gebruik van Tax-on-web om hun inkomsten aan te geven, 564.710 meer dan in 2009. De toename van het aantal gebruikers zorgde voor een extra lastendaling in 2010 van € 17.650.997.

Opdat een huurcontract bindend is voor huurder en verhuurder, dient elk huurcontract in België sinds januari 2007 geregistreerd te worden bij de overheid. Het laten registreren van een huurcontract door de verhuurder bij een registratiekantoor kan op verschillende wijzen: via mail, per post, per fax of aan het loket. Sinds midden 2008 kunnen huurcontracten ook via de online toepassing "**My Rent**" ter registratie aangeboden worden. Het wegvallen van verplaatsingen naar de post of het loket en het uitsparen van papieren documenten zou jaarlijks een daling van de administratieve kosten van € 3.603.750 met zich meebrengen voor burgers. In 2010 werden 934 van de 190.709, ofwel 0,49% van de huurcontracten via My Rent geregistreerd. Dit is een stijging van 0,13% ten opzichte van 2009. In 2010 was er een daling van de administratieve lasten van € 4.714. Dit maakt dat de gecumuleerde gerealiseerde lastendaling neerkomt op € 17.658 sinds 2007. In de toekomst kan er nog een bijkomende lastendaling van € 3.586.091 gerealiseerd worden.

VenSoc en FinProf hebben beiden een impact op de administratieve lasten voor ondernemingen. Alle vennootschappen met een maatschappelijke zetel in België kunnen sinds september 2005 hun aangifte in de vennootschapsbelasting (inclusief bijlagen) via internet doen. Voordien moest het aangifteformulier gedownload, ingevuld, afgedrukt en per post verstuurd worden. In 2010 werd een bijkomende lastendaling van € 110.613 gerealiseerd. Dat is het gevolg van een toename van het aantal ondernemingen (25.074) dat deze toepassing gebruikt. In 2010 maakte 54,43% van de belastingplichtige vennootschappen gebruik van **VenSoc**, in 2009 was dat 48,43%. Sinds 2005 werd er een lastendaling van € 1.003.940 gerealiseerd. Als alle belastingplichtige vennootschappen gebruik zouden maken van VenSoc, zouden de administratieve lasten potentieel met € 1.844.650 dalen ten opzichte van een systeem met papieren aangifte. Er kan in de toekomst nog een bijkomende administratieve lastendaling van € 840.710 gerealiseerd worden.

Daarnaast is het sinds 21 oktober 2002 mogelijk om de aangiftes van de bedrijfsvoorheffing in te dienen via de internettoepassing **Finprof**. Hierdoor werd een alternatief voorgesteld voor de aangiftes op papier via formulier 274 E of op gegevensdrager. Deze wijziging zorgt voor een potentiële lastendaling van € 30.736.542. Het aangeven van de bedrijfsvoorheffing dient verplicht te gebeuren via Finprof sinds januari 2009. De stijging van het aantal aangiftes via Finprof van ongeveer 97% in 2009 tot ongeveer 99% in 2010 resulteert in een bijkomende daling van € 1.167.353. Sinds 2002 werd er een lastendaling van € 29.970.144 gerealiseerd. Het potentieel is echter nog niet helemaal bereikt aangezien ondernemingen, indien ze niet over de nodige informaticamiddelen beschikken, de aangifte uitzonderlijk op papier kunnen indienen. Er kan in de toekomst nog een bijkomende administratieve lastendaling van € 766.398 gerealiseerd worden.

Milieu

De hierboven vermelde metingen met een jaarlijkse impact op de administratieve lasten hebben zowel een invloed op het papierverbruik als op de CO₂-uitstoot. Zo werden er ongeveer 22.209 bomen bespaard en werd er 179.502.079 gram CO₂ minder uitgestoten.

	Regelgeving 2010	Regelgeving 2009	E-gov	Totaal
CO ₂ (in gram)	0	0	-179.502.079	-179.502.079
Papierverbruik (in bomen)	-22.126,60	0,00	-82,64	-22.209,24

Informatie- en Communicatietechnologie

De Federale Overheidsdienst Informatie- en Communicatietechnologie noteerde een administratieve lastenstijging van € 5.574 over de meetperiode 2010. Deze kan als volgt worden onderverdeeld:

		Regelgeving 2010	E-gov	Totaal
Verhoging	Ondernemingen	€ 5.574	€ 0	€ 5.574
	Burgers	€ 0	€ 0	€ 0
	Verenigingen	€ 0	€ 0	€ 0
Verlaging	Ondernemingen	€ 0	€ 0	€ 0
	Burgers	€ 0	€ 0	€ 0
	Verenigingen	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo	Ondernemingen	€ 5.574	€ 0	€ 5.574
	Burgers	€ 0	€ 0	€ 0
	Verenigingen	€ 0	€ 0	€ 0
TOTAAL		€ 5.574	€ 0	€ 5.574

Regelgeving

Met het oog op de verdere verkleining van de digitale kloof heeft de overheid de actie “**Internet voor iedereen II**”¹ gelanceerd. Deze actie liep al en werd verlengd tot 31 december 2010. Vermits deze actie afliep op 31 december 2010 bedraagt de potentiële lastenstijging nul. Burgers kunnen tot 31 december 2010 gebruik maken van het voordelig computerpakket dat hen wordt aangeboden onder de naam “Start2surf@home”. De verdeler van dit computerpakket moest voor de erkenning van een dergelijk computerpakket een aanvraagdossier indienen bij de Federale Overheidsdienst Informatie- en Communicatietechnologie (Fedict) waaruit blijkt dat het pakket voldoet aan de technische en inhoudelijke voorwaarden. De verdeler moest zijn dossier indienen tussen 11 mei en 24 mei 2010. In 2010 bedragen de administratieve lasten voor deze ondernemingen € 5.574.

¹ Wet 30 april 2010 tot wijziging van de wet van 6 mei 2009 houdende diverse bepalingen wat het verder stimuleren van computerbezit betreft, B.S. 11/05/2010.

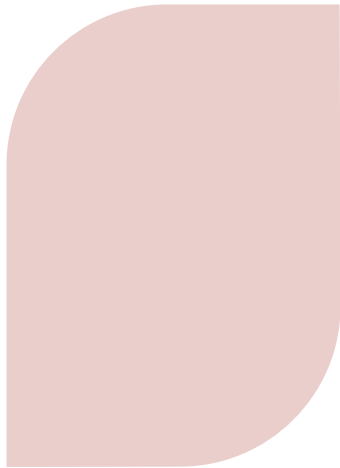
e-Birth

Wanneer een kind geboren wordt, dienen een aantal administratieve verplichtingen doorlopen te worden alvorens het kind kan worden opgenomen in het Rijksregister. Deze geboorteaangifte brengt administratieve lasten met zich mee - zowel voor de ouders, als voor de materniteit, de dienst Burgerlijke Stand van de gemeente van geboorte en de dienst Bevolking van de gemeente van de woonplaats, als voor de gemeenschappen en de gewesten. De gegevens die worden uitgewisseld tussen de verschillende partijen zijn zowel van administratieve als van statistische aard. Het meetbureau onderzoekt momenteel de impact van het gebruik van *e-Birth* op deze administratieve lasten. De resultaten zullen na validatie in het volgende rapport worden opgenomen.

Milieu

De hierboven vermelde meting met een jaarlijkse impact op de administratieve lasten heeft zowel een invloed op het papierverbruik als op de CO₂-uitstoot. Zo was er een kleine stijging wat betreft het aantal bomen en werd er 43.616 gram CO₂ meer uitgestoten.

	Regelgeving 2010	E-gov	Totaal
CO ₂ (in gram)	43.616	0	43.616
Papierverbruik (in bomen)	0,04	0,00	0,04

Justitie

Het beleidsdomein Justitie realiseerde een administratieve lastendaling van € 1.441.401 over de meetperiode 2010. Deze kan als volgt worden onderverdeeld:

		Regelgeving 2010	E-gov	Totaal
Verhoging	Ondernemingen	€ 21.904	€ 0	€ 21.904
	Burgers	€ 0	€ 0	€ 0
	Verenigingen	€ 0	€ 0	€ 0
Verlaging	Ondernemingen	€ 0	€ 0	€ 0
	Burgers	-€ 1.463.305	€ 0	-€ 1.463.305
	Verenigingen	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo	Ondernemingen	€ 21.904	€ 0	€ 21.904
	Burgers	-€ 1.463.305	€ 0	-€ 1.463.305
	Verenigingen	€ 0	€ 0	€ 0
TOTAAL		-€ 1.441.401	€ 0	-€ 1.441.401

Regelgeving

De daling in administratieve lasten is het resultaat van wijzigingen in het domein van de fundamentele rechten en vrijheden van de mens. Binnen dit domein worden alle thema's behandeld uit het burgerlijk recht, het strafrecht en de onderwerpen die betrekking hebben op *mensenrechten*.

Sinds 15 januari 2010 is **het geschiktheidsvonnis voor kandidaat-adoptieouders die een kind uit het buitenland willen adopteren** verlengd van drie jaar naar vier jaar¹. De kandidaat-adoptieouders moeten immers eerst geschikt worden bevonden door de jeugdrechtbank en dit gebeurt aan de hand van een geschiktheidsvonnis. Omdat de termijn van drie jaar in veel gevallen te kort bleek, legt de wetgever de initiële geldigheidsduur voortaan vast op vier jaar. Bovendien krijgen kandidaat-adoptanten voortaan de mogelijkheid om - zonder te veel formaliteiten en voorwaarden - een verlenging van hun geschiktheid aan te vragen. Deze verlenging en het wegvallen van een aantal formaliteiten zou tot een jaarlijkse lastendaling van € 48.074 voor burgers kunnen leiden.

Sinds 1 juli 2010 is een **huwend koppel niet langer verplicht om getuigen uit te nodigen**². Men kan echter steeds op louter vrijwillige basis opteren voor één tot en met vier getuigen. Het is de taak van de ambtenaar van de burgerlijke stand om de toekomstige echtgenoten hiervan op de hoogte te brengen. De taken van de eventuele getuigen blijven dezelfde tijdens de ceremonie. Zij moeten in de eerste plaats de identiteit van het echtpaar bevestigen (naam, voornaam, woonplaats, geboorteplaats en -datum), ten tweede ondertekenen zij, samen met het echtpaar, de huwelijksakte. Door de afschaffing van deze verplichting dalen de administratieve lasten jaarlijks met € 1.415.231.

Tot slot noteren we een lastenstijging met betrekking tot het **opstellen van een verzoekschrift ter aanvraag van een collectieve schuldenregeling**. Personen die geen handelaar zijn en die via gerechtelijke weg een oplossing zoeken voor hun structurele schuldproblemen, moeten immers een verzoekschrift ter aanvraag van een collectieve schuldenregeling opstellen en deze versturen naar of neerleggen ter griffie van een arbeidsrechtbank. Samen met het verzoekschrift worden een aantal documenten als bijlage toegevoegd ter staving van de situatie waarin de schuldenaar zich bevindt. Sinds 3 mei 2010, moet de aanvrager de bijlagen bij het verzoekschrift in tweevoud indienen met als doel het kopieerwerk van de griffies te verminderen³. Dit brengt een stijging van de jaarlijkse administratieve lasten voor ondernemingen met zich mee van € 21.904.

1 Wet 30 december 2009 houdende diverse bepalingen betreffende Justitie (II), B.S. 25/01/2010.

2 Wet 6 april 2010 tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek, in verband met de getuigen bij het burgerlijk huwelijk, B.S. 21/06/2010.

3 Wet 6 april 2010 tot wijziging van de procedure betreffende de collectieve schuldenregeling, B.S. 23/04/2010.

Milieu

De hierboven vermelde metingen met een jaarlijkse impact op de administratieve lasten hebben zowel een invloed op het papierverbruik als op de CO₂-uitstoot. Zo werd er 108.589.432 gram CO₂ minder uitgestoten maar werden er ongeveer 94 bomen extra verbruikt.

	Regelgeving 2010	E-gov	Totaal
CO ₂ (in gram)	-108.589.423	0	-108.589.432
Papierverbruik (in bomen)	93,74	0,00	93,74

Mobiliteit en Vervoer

Het beleidsdomein Mobiliteit en Vervoer noteerde een daling van de administratieve lasten van € 2.363.723 over de meetperiode 2010. Deze kan als volgt worden onderverdeeld:

		Regelgeving 2010	E-gov	Totaal
Verhoging	Ondernemingen	€ 0	€ 0	€ 0
	Burgers	€ 2.725	€ 0	€ 2.725
	Verenigingen	€ 0	€ 0	€ 0
Verlaging	Ondernemingen	-€ 70.439	-€ 303.915	-€ 374.354
	Burgers	-€ 80.251	-€ 1.911.843	-€ 1.992.094
	Verenigingen	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo	Ondernemingen	-€ 70.439	-€ 303.915	-€ 374.354
	Burgers	-€ 77.526	-€ 1.911.843	-€ 1.989.369
	Verenigingen	€ 0	€ 0	€ 0
TOTAAL		-€ 147.965	-€ 2.215.758	-€ 2.363.723

Regelgeving

De administratieve lastendaling die we voor de FOD Mobiliteit berekenden, kan teruggevonden worden binnen het *Vervoer in de lucht*. In de burgerluchtvaart is het belangrijk dat alle piloten, zowel professioneel als hobbyist, en luchtverkeersleiders een **goede kennis hebben van de Engelse taal**¹. Om toegelaten te worden om te vliegen of een baan als luchtverkeersleider uit te oefenen, moeten zij een taalexamen afleggen. Wie op dit examen slaagt, krijgt op zijn vergunning de vermelding "English". Indien men heeft aangetoond dat men het taalkennisniveau 4 heeft, is deze vermelding drie jaar geldig. Indien men heeft aangetoond dat men het taalkennisniveau 5 heeft, is de vermelding zes jaar geldig. Voor diegene die bij het examen een taalkennisniveau van 6 heeft aangetoond, blijft de vermelding voor onbepaalde duur geldig. De administratieve lasten zouden hier kunnen dalen met € 150.690 per jaar, deze daling kan opgesplitst worden in € 80.251 voor hobbyisten (burgers) en € 70.439 voor professionele piloten (ondernemingen).

Het meetbureau identificeerde voor het domein *Mobiliteit* volgende wetwijziging. Acht gemeenten stapten in juli 2010 in het pilootproject voor het uitreiken van **rijbewijzen² in bankkaartmodel**. Het rijbewijs kent een geldigheidsduur van 10 jaar. De invoering van het rijbewijs in bankkaartformaat brengt voor het jaar 2010 een lastenstijging voor de burger met zich mee van € 2.725.

Wie vanaf 15 november 2010 een nieuwe wagen koopt of een nieuwe verzekering aangaat voor zijn wagen, zal een **Europese nummerplaat** ontvangen. Het meetbureau onderzoekt momenteel de impact van deze wetwijziging op de administratieve lasten voor de burgers en ondernemingen.

E-gov

Het meetbureau volgde in 2010 het gebruik van de **WebDIV-toepassing** verder op. Via deze toepassing kunnen makelaars, verzekeringsmaatschappijen en leasingfirma's de voertuigen van hun klanten zelf inschrijven. In 2010 werden 978.589 voertuigen via WebDIV ingeschreven. Dit aantal vertegenwoordigde een procentuele toename in elektronische inschrijvingen van 6,17% ten opzichte van 2009, dit zorgt voor een bijkomende lastendaling van € 2.215.759 op een totaal reeds gerealiseerde lastendaling van € 66.685.308, ofwel 81,80% van de te realiseren lastendaling. Van de lastendaling in 2010 heeft € 1.911.843 betrekking op burgers en € 303.915 op ondernemingen. Als alle voertuigen via de WebDIV-applicatie ingeschreven zouden worden, zouden de administratieve lasten kunnen dalen met € 81.519.624 ten opzichte van een systeem waarin alle inschrijvingen bij de Directie Inschrijvingen van Voertuigen (DIV) ter plaatse gebeuren.

Milieu

De hierboven vermelde metingen met een jaarlijkse impact op de administratieve lasten hebben zowel een invloed op het papierverbruik als op de CO₂-uitstoot. Zo werden er ongeveer 9 bomen bespaard en werd er 85.282.998 gram CO₂ minder uitgestoten.

	Regelgeving 2010	E-gov	Totaal
CO ₂ (in gram)	-7.571.238	-77.711.760	-85.282.998
Papierverbruik (in bomen)	0,00	-8,80	-8,80

¹ Koninklijk Besluit 26 oktober 2010 tot wijziging van het koninklijk besluit van 30 juni 2008 tot regeling van de kennis van de Engelse taal in de burgerluchtvaart, B.S. 01/12/2010.

² Koninklijk besluit 23 juni 2010 tot wijziging van het koninklijk besluit 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs, B.S. 01/07/2010.

Sociale Zekerheid

Het beleidsdomein Sociale Zaken noteerde een daling van de administratieve lasten van € 119.353 over de meetperiode 2010. Deze kan als volgt worden onderverdeeld:

		Regelgeving 2010	E-gov	Totaal
Verhoging	Ondernemingen	€ 69.687	€ 0	€ 69.687
	Burgers	€ 0	€ 0	€ 0
	Verenigingen	€ 0	€ 0	€ 0
Verlaging	Ondernemingen	-€ 189.040	€ 0	-€ 189.040
	Burgers	€ 0	€ 0	€ 0
	Verenigingen	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo	Ondernemingen	-€ 119.353	€ 0	-€ 119.353
	Burgers	€ 0	€ 0	€ 0
	Verenigingen	€ 0	€ 0	€ 0
TOTAAL		-€ 119.353	€ 0	-€ 119.353

Regelgeving

Inzake het *sociaal statuut van de zelfstandigen* onderzocht het meetbureau de volgende twee wetswijzigingen.

Zelfstandigen, helpers en meewerkende echtgenoten die zich willen aansluiten bij een sociaal verzekeringsfonds moeten een aansluitingsformulier¹ invullen. De formulieren worden gewijzigd in navolging van een rapport van de DAV en de FOD Sociale Zekerheid dat kadert in het Only Once-project van de DAV en het Rijksregister. De wijzigingen aan de aansluitingsformulieren hebben betrekking op het schrappen van identiteitsgegevens die al beschikbaar zijn in het Rijksregister. Bij de vereenvoudigde formulieren worden enerzijds minder gegevens gevraagd, anderzijds zijn ook wijzigingen doorgevoerd aan de opmaak en de wijze van vraagstelling. Door de wijzigingen tellen de aansluitingsformulieren minder pagina's en neemt het minder tijd in beslag voor de verzekeringsplichtigen om ze in te vullen. Dat brengt een administratieve lastendaling met zich mee van € 181.620 voor ondernemingen.

Zelfstandigen die, als gevolg van de economische crisis, in moeilijkheden verkeren, kunnen tijdelijk gebruik maken van de sociale verzekering in geval van faillissement². Indien de zelfstandigen, net zoals bij een faillissement, in aanmerking willen komen voor een uitkering van maximaal 6 maanden, moeten ze onder andere voldoen aan de volgende voorwaarden:

- Uit de BTW-aangiftes moet blijken dat de omzet gedaald is met minstens 50% ten opzichte van het zelfde kwartaal in 2009;
- De zelfstandige dient aan te tonen dat hij een afbetalingsplan verkreeg voor de betaling van zijn persoonlijke schulden;
- De zelfstandige dient aan te tonen dat zijn persoonlijke schulden door middel van een dwangbevel of dagvaardiging zijn ingevorderd;
- De zelfstandige dient aan te tonen dat zijn vennootschap beschikte over een kaskrediet dat werd vernietigd door de financiële instelling.

¹ Ministerieel besluit 22 februari 2010 tot wijziging van bijlage 1 bij het ministerieel besluit van 26 maart 1991 houdende vaststelling van het model van de verklaring van aansluiting en van het attest van aansluiting, ter uitvoering van artikel 6 van het koninklijk besluit van 19 december 1967 houdende algemeen reglement in uitvoering van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen en van de bijlagen 1 en 2 bij het ministerieel besluit van 3 februari 2003 tot vaststelling van het model van verklaring van aansluiting van de in artikel 7bis van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen beoogde helper en tot vaststelling van het model van de in hetzelfde artikel bedoelde verklaring op erewoord, B.S. 09/04/2010.

² Wet 19 mei 2010 houdende fiscale en diverse bepalingen, B.S. 28/05/2010.

- De zelfstandige dient aan te tonen dat 50% van zijn omzetcijfers komt van ondernemingen die failliet of in gerechtelijke reorganisatie werden verklaard;
- De zelfstandige verkreeg een vrijstelling van sociale bijdragen in eigen naam voor minstens twee kwartalen;
- Uit zijn BTW-aangiftes blijkt dat de omzet gedaald is met minstens 60% ten opzichte van het zelfde kwartaal in 2008.

Deze maatregel was geldig van 01/07/2009 tot en met 31/01/2011. In 2010 bedragen de administratieve lasten € 69.687, voor 2011 dalen de lasten tot € 9.265.

Het meetbureau onderzocht daarnaast ook een wetswijziging in verband met het *Fonds voor Beroepsziekten* (FBZ). Sinds 1 januari 2010 heeft het Fonds voor de beroepsziekten een nieuwe bevoegdheid betreffende de **'verwijdering' van zwangere werknemers**. Zwangere werknemers³ die vanaf 1 januari van hun werk worden verwijderd om gezondheid- en veiligheidsrisico's te vermijden, krijgen voortaan een uitkering rechtstreeks van hun ziekenfonds en niet meer van het FBZ. De nieuwe opdracht van het FBZ houdt enkel nog het centraliseren van alle gegevens betreffende de verwijdering van zwangere werknemers in. Het FBZ verzamelt deze gegevens voor de statistieken en voor analyse. Een nieuw formulier voor de werkgever is beschikbaar op de website van het FBZ. De administratieve lasten dalen hierdoor in de toekomst met € 7.420 voor ondernemingen.

Milieu

De hierboven vermelde metingen met een jaarlijkse impact op de administratieve lasten hebben een invloed op het papierverbruik. Zo werden er ongeveer 15 bomen bespaard.

	Regelgeving 2010	E-gov	Totaal
CO ₂ (in gram)	0	0	0
Papierverbruik (in bomen)	-14,61	0,00	-14,61

³ Koninklijk besluit 4 maart 2010 tot uitvoering van artikel 6, 13° van de wetten betreffende de preventie van beroepsziekten en de vergoeding van de schade die uit die ziekten voortvloeit, gecoördineerd op 3 juni 1970, B.S. 24/03/2010.

Vereenvoudiging “avant la lettre”:

De KSZ en de sociale zekerheid als voorlopers...

Wie kent vandaag de *ZIV-bon of bijdragebon voor de ziekte- en invaliditeitsverzekering* nog? Nochtans was deze tot 20 jaar geleden het belangrijkste instrument om mutualiteiten of m.a.w. de verzekeringsinstellingen toe te laten de rechten van sociaal verzekerden in de ziekte- en invaliditeitsverzekering vast te stellen.

Door een wijziging in reglementering moeten bijdragebons sinds 1 januari 1989 niet langer op kwartaal- maar wel op jaarbasis worden uitgereikt. Voorheen diende elke verzekerde in de ziekte- en invaliditeitsverzekering ieder kwartaal een papieren bijdragebon over te maken aan zijn ziekenfonds om zijn verzekeraarbaarheid te bewijzen. Deze bon werd hem afgeleverd door zijn werkgever, zijn sociaal verzekeringsfonds of de sociale zekerheidsinstelling die hem uitkeringen betaalde. Door deze wijziging wordt sinds 1989 een jaarlijkse daling in administratieve lasten voor burgers van € 259.531.859 en voor werkgevers van € 163.817.019 gerealiseerd t.o.v. 1988. In het totaal bedraagt de jaarlijkse daling in administratieve lasten door deze maatregel dus € 423.348.878.

Gefaseerd werden deze papieren bijdragebons vervolgens vervangen door elektronische berichten die tussen de betrokken overheidsdiensten en de verzekeringsinstellingen, via de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid (KSZ), worden uitgewisseld. De bijdragebons zijn sinds 1 januari 1994 elektronisch voor zelfstandigen, sinds 1 januari 1995 voor werknemers, ambtenaren (Federale overheid en gewesten), arbeidsongevallen en beroepsziekten en sinds 1 januari 1997 voor werklozen en ambtenaren van de provinciale en lokale overheden. Onder de papieren versie moest de sociaal verzekerde de bijdragebon, voorzien van een zelfklever van zijn ziekenfonds, indienen bij zijn ziekenfonds. De ziekenfondsen typten deze papieren bons in op elektronische dragers en verwerkten ze, waarna het RIZIV bepaalde controles kon uitvoeren om na te gaan of de bons wel overeenkwamen met informatie beschikbaar bij de RSZ of andere actoren in de sociale sector. Door het elektronisch maken van de bijdragebon wordt sedert het jaar 1998 jaarlijks een bijkomende daling aan administratieve lasten van € 86.510.620 voor burgers en € 54.605.673 voor ondernemingen/werkgevers gerealiseerd. In het totaal bedraagt de bijkomende jaarlijkse daling in administratieve lasten door het elektronisch maken van de bijdragebon € 141.116.293.

Deze ene structurele vereenvoudiging leidt dus - tot op vandaag - jaarlijks tot een besparing van € 346.042.479 voor burgers en van € 218.422.692 voor werkgevers of in het totaal een *jaarlijkse daling van € 564.465.171*. Hierbij werd dan nog geen rekening gehouden met de door dit project gerealiseerde efficiëntiewinsten voor de overheid en de verzekeringsinstellingen.

Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu

Het beleidsdomein Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu realiseerde een administratieve lastendaling van € 3.055.016 over de meetperiode 2010. Deze kan als volgt worden onderverdeeld:

		Regelgeving 2010	E-gov	Totaal
Verhoging	Ondernemingen	€ 851.078	€ 0	€ 851.078
	Burgers	€ 31.426	€ 0	€ 31.426
	Verenigingen	€ 0	€ 0	€ 0
Verlaging	Ondernemingen	-€ 3.937.520	€ 0	-€ 3.937.520
	Burgers	€ 0	€ 0	€ 0
	Verenigingen	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo	Ondernemingen	-€ 3.086.442	€ 0	-€ 3.086.442
	Burgers	€ 31.426	€ 0	€ 31.426
	Verenigingen	€ 0	€ 0	€ 0
TOTAAL		-€ 3.055.016	€ 0	-€ 3.055.016

Regelgeving

Sinds 1 februari 2010 is de **procedure voor de erkenning van dierenartsen**¹ licht gewijzigd. Voortaan dienen de erkenningaanvragers hun elektronisch contactadres mee te delen in hun erkenningsaanvraag. Het voornaamste voordeel van dit communicatiekanaal is de snelheid. Daarbij komt dat deze communicatie via elektronische weg perfect past binnen de doelstellingen van de Europese Dienstenrichtlijn. Alle dierenartsen die voordien al erkend waren, moesten aan de administratieve overheid, bij de dienst *Dierenwelzijn*, binnen een periode van 6 maanden, uiterlijk op 11 augustus 2010, een elektronisch contactadres bezorgen. Een bijkomende vereenvoudiging bestaat erin dat kandidaat-dierenartsen voortaan geen afschrift van hun gerechtelijk dossier meer moeten bezorgen aan de FOD bij de erkenningsaanvraag. Een meer recente wetwijziging vereenvoudigt de erkenningprocedure nog verder, door te stellen dat erkenningsaanvragers voortaan hun diploma, certificaat of titel niet meer moeten laten viseren door de provinciale medische commissie. Deze aanpassingen brengen een administratieve lastendaling van € 36.650 met zich mee voor ondernemingen.

Bestuurders van dierentransporten² moeten bekwaam zijn en over voldoende kennis beschikken van het welzijn van dieren. Als bewijs van deze kennis geldt het getuigschrift van vakbekwaamheid. Om dat getuigschrift te verkrijgen, moet de bestuurder slagen voor een examen. Het personeel dat in verzamelcentra en controleposten of bij vervoerders omgaat met dieren moet in het bezit zijn van een aanwezigheidsattest van deelname aan een opleiding. In 2010 en 2011 wordt verwacht dat 6.000 bestuurders het examen zullen afleggen en dat 50 personeelsleden van verzamelcentra en controleposten de opleiding zullen volgen. Dit geeft in 2010 aanleiding tot een administratieve last van € 294.361 en in 2011 van € 569.482 voor ondernemingen. In de toekomst moeten enkel toetreders tot het beroep van bestuurder van dierentransporten en nieuwe personeelsleden van verzamelcentra en controleposten of personeelsleden die bij vervoerders omgaan met dieren aan de administratieve handelingen voldoen. De geldigheid van het getuigschrift van vakbekwaamheid en van het aanwezigheidsattest van deelname aan een opleiding is niet beperkt in de tijd.

Op dit moment worden **bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik**³ ingedeeld in klasse A, klasse B of niet-geklasseerde producten. Vanaf midden 2012 zal deze classificatie gewijzigd worden in een indeling met producten erkend voor beroeps- of amateurgebruik. De splitsing is een doelstelling van het Federale Reductieprogramma voor Pesticiden en Biociden en kadert tevens in de omzetting van de Europese

1 Wet 19 mei 2010 houdende diverse bepalingen inzake volksgezondheid, B.S. 02/06/2010.

2 Koninklijk besluit 13 juni 2010 betreffende het getuigschrift van vakbekwaamheid voor het vervoer van landbouwhuisdieren, B.S. 25/06/2010.

3 Koninklijk besluit 10 januari 2010 tot wijziging van het koninklijk besluit van 28 februari 1994 betreffende het bewaren, het op de markt brengen en het gebruiken van bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik, B.S. 18/02/2010.

Richtlijn duurzaam gebruik van pesticiden. De ondernemingen die een gewasbeschermingsmiddel voor zowel beroeps- als amateurgebruik of louter voor amateurgebruik wensen te erkennen, moeten vóór augustus 2010 een erkenningsaanvraag voor amateurgebruik indienen bij de dienst Pesticiden en Meststoffen van het Directoraat-generaal *Milieu*. Dit brengt een feitelijke lastenverhoging voor ondernemingen met zich mee van € 135.335 voor het jaar 2010. In de toekomst vallen deze administratieve lasten terug op € 0.

Producenten die biociden op de markt willen brengen⁴, dienen hiervoor een aanvraag in bij de dienst Risicobeheer van het Directoraat-Generaal Leefmilieu, die deze aanvragen behandelt. Binnen de 90 dagen wordt een advies inzake het op de markt brengen van biociden gegeven. Het samenstellen en indienen van het dossier brengt voor de producenten een lastenstijging van € 18.796 met zich mee. Het gaat hier slechts om een tijdelijke maatregel van drie maanden (van 23 april tot en met 23 juli 2010). In de toekomst vallen deze lasten dus terug op € 0.

België is al meer dan vijf jaar officieel vrij van de runderziekten brucellose en leucose. De Europese regelgeving laat in dat geval toe om de bewakingsprogramma's te versoepelen. Het doel is het **bemonsterings-schema voor runderbrucellose en -leucose**⁵ zodanig te verlichten dat enerzijds de «ziektevrij»-status van België behouden blijft voor deze twee ziekten en dat anderzijds een eventuele herinsleep van de ziekten in België vroegtijdig kan worden opgespoord. In de praktijk zullen de systematische tests voor de kwalificatie van de beslagen en de systematische aankooptests weggelaten worden. Die laatste blijven echter wel behouden voor runderen die worden ingevoerd vanuit derde landen of vanuit lidstaten die niet officieel vrij zijn van deze runderziekten. Verder voorziet de nieuwe wetgeving in het opzetten van een jaarlijks bewakingsprogramma. De resultaten van het sneladvies van het Wetenschappelijk Comité van het *Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV)* geven aan dat het aantal analyses voor brucellose en leucose onder het nieuwe bewakingsprogramma ongeveer 25 maal minder zullen zijn. Dit zou in de toekomst een jaarlijkse administratieve lastendaling voor de ondernemingen met zich meebrengen van € 3.601.938.

4 Koninklijk besluit 12 maart 2010 tot wijziging van het koninklijk besluit van 22 mei 2003 betreffende het op de markt brengen en het gebruiken van biociden, B.S. 23/04/2010.

5 Koninklijk besluit 9 februari 2010 tot wijziging van het koninklijk besluit van 6 december 1978 betreffende de bestrijding van runderbrucellose en van het koninklijk besluit van 16 december 1991 betreffende de bestrijding van runderleucose, B.S. 19/02/2010.

Inzake *humane geneeskunde* onderzocht het meetbureau de volgende wetswijzigingen.

Mensen die een bril of lenzen⁶ nodig hebben, hebben onder bepaalde voorwaarden recht op een **tegemoetkoming van de ziekteverzekering**. Om van deze tegemoetkoming te kunnen genieten moet een getuigschrift van aflevering ingevuld worden door de opticiens en de rechthebbende en moet dit getuigschrift ingediend worden bij het ziekenfonds. Vanaf 1 maart 2010 is er een nieuw getuigschrift van aflevering bestemd voor de opticiens van toepassing. Er werd een kolom 'Supplement voor de patiënt' toegevoegd alsook bepalingen die door de rechthebbende dienen ingevuld te worden. In deze bepalingen bevestigt de rechthebbende door de opticiens duidelijk geïnformeerd te zijn over het totale bedrag dat te zijner laste valt en over de mogelijkheid om glazen van goede optische kwaliteit te verkrijgen aan terugbetalingstarief. Deze supplementen zullen geregistreerd worden door de ziekenfondsen om een duidelijker beeld te krijgen van de supplementen die de patiënten moeten betalen. Aangezien meer informatie op het getuigschrift moet worden ingevuld, door zowel de opticiens als de rechthebbende, brengt dit een verhoging van de administratieve lasten van € 84.265 met zich mee voor ondernemingen en van € 31.426 voor burgers.

In 2010 onderzocht het meetbureau de volgende wetswijzigingen omtrent het *Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering* (RIZIV).

Om hun stem uit te brengen voor de **medische verkiezingen**⁷ van 2010 moesten de algemene geneesheren of specialisten twee stappen doorlopen. Ten eerste kan men de kieslijst bekijken op de website van het RIZIV, daarna kan men zijn stem uitbrengen via een online voting-applicatie. Deze aanpassingen zorgen voor een daling van de administratieve lasten van € 298.932 voor de geneesheren aangezien men zich niet meer moet verplaatsen om de lijst te bekijken en om een stem uit te brengen.

Op 1 april 2010⁸ is een nieuw **honoreringssysteem voor apothekers** in werking getreden. Het nieuwe honoreringssysteem voor apothekers is van toepassing voor geneesmiddelen opgenomen in de lijst van de vergoedbare farmaceutische specialiteiten, afgeleverd in de apotheek opengesteld voor het publiek (hierna 'apotheek' genoemd). Er wordt een onderscheid gemaakt tussen een basishonorarium en drie specifieke honoraria. Al deze honoraria dienen om de apotheker te vergoeden voor het toepassen van de 'goede farmaceutische praktijken' of nog de basis farmaceutische zorg. Op administratief vlak houdt deze vernieuwing voornamelijk een wijziging in voor wat betreft de procedure van de eerste aflevering van een vergoedbare farmaceutische specialiteit. Deze procedure houdt in dat de apotheker een korte uitleg geeft over het geneesmiddel aan de patiënt bij een eerste aflevering en dit registreert aan de hand van zijn/haar toepassingssoftware. Het gaat om een potentiële administratieve lastenstijging van € 318.321.

Milieu

De hierboven vermelde metingen met een jaarlijkse impact op de administratieve lasten hebben zowel een invloed op het papierverbruik als op de CO₂-uitstoot. Zo werden er ongeveer 31 bomen extra verbruikt en werd er 21.170.718 gram CO₂ minder uitgestoten.

	Regelgeving 2010	E-gov	Totaal
CO ₂ (in gram)	-21.170.718	0	-21.170.718
Papierverbruik (in bomen)	30,59	0,00	30,59

6 Verordening 21 december 2009 tot wijziging van de verordening van 28 juli 2003 tot uitvoering van artikel 22, 11°, van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, B.S. 05/02/2010.

7 Ministerieel besluit van 11 februari 2010 tot vaststelling van de praktische organisatie van de medische verkiezingen zoals bedoeld in artikel 211, § 1, van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, B.S. 19/02/2010.

8 Koninklijk besluit 16 maart 2010 tot vaststelling van de honoraria voor de aflevering van een vergoedbare farmaceutische specialiteit in een voor het publiek opengestelde apotheek, B.S. 19/03/2010.

Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg

Het beleidsdomein Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg noteerde een totale lastendaling van € 19.828.434 over de meetperiode 2010. Deze kan als volgt worden onderverdeeld:

		Regelgeving 2010	E-gov	Totaal
Verhoging	Ondernemingen	€ 112.828	€ 0	€ 112.828
	Burgers	€ 1.166.424	€ 25.222	€ 1.191.646
	Verenigingen	€ 0	€ 0	€ 0
Verlaging	Ondernemingen	-€ 11.332.031	-€ 147.421	-€ 11.479.452
	Burgers	-€ 9.653.456	€ 0	-€ 9.653.456
	Verenigingen	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo	Ondernemingen	-€ 11.219.203	-€ 147.421	-€ 11.366.624
	Burgers	-€ 8.487.032	€ 25.222	-€ 8.461.810
	Verenigingen	€ 0	€ 0	€ 0
TOTAAL		-€ 19.706.235	-€ 122.199	-€ 19.828.434

Regelgeving

In 2010 lag in dit beleidsdomein het accent op het formuleren van maatregelen om ondernemingen en burgers te ondersteunen tijdens de economische crisis. Het betreft tijdelijke maatregelen die voor de betrokkenen voordelen inhouden. Eén van die *crisismaatregelen* is de crisispremie voor ontslagen arbeiders.

Ontslagen arbeiders, die recht hebben op een **crisispremie**, die geheel of gedeeltelijk betaald wordt door de *Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening* (RVA), kunnen vanaf de dag volgend op hun uitdiensttreding een aanvraag indienen bij een uitbetalingsinstelling. De aanvraag gebeurt met een formulier 'C4-crisispremie'¹, afgeleverd door de werkgever. Dat brengt een administratieve lastenverhoging met zich mee voor burgers en ondernemingen van respectievelijk € 635.954 en € 87.465.

Werkgevers met minder dan tien werknemers die in economische moeilijkheden verkeren, kunnen bij de Commissie Ondernemingsplannen² een vrijstelling vragen voor de betaling van de crisispremie voor hun ontslagen arbeiders. In dat geval draagt de RVA de volledige kost. Dat brengt een administratieve lastenverhoging voor de ondernemingen van € 9.546 met zich mee.

Sinds 1 januari 2010 kan een werkgever, die een betaling verricht heeft van (een deel van) een crisispremie die ten laste valt van de RVA, terugbetaling verkrijgen van diezelfde RVA. Hij dient hiervoor een aanvraag in bij de RVA aan de hand van het formulier 'Crisispremie-terugbetaling'³ dat hij verstuurt samen met een kopie van het betalingsbewijs. Dat brengt een administratieve lastenverhoging met zich mee voor de ondernemingen van € 15.817.

De maatregel crisispremie werd recent verlengd tot eind 2011 en zal dus ook in 2011 aanleiding geven tot bijkomende administratieve lasten.

Daarnaast zijn er in 2010 initiatieven geweest om meer *buitenlandse werknemers* tewerk te stellen en om de procedure van de werkkaart voor *langdurig werkzoekenden* te vereenvoudigen.

¹ Koninklijk besluit 15 februari 2010 tot uitvoering van artikel 154 van de wet van 30 december 2009 houdende diverse bepalingen, betreffende de crisispremie, B.S. 19/02/2010.

² Koninklijk besluit 11 februari 2010 betreffende de uitvoering van artikel 153, § 2, van de wet van 30 december 2009 houdende diverse bepalingen, betreffende de erkenning als onderneming in moeilijkheden van de ondernemingen met minder dan 10 werknemers, B.S. 16/02/2010.

³ Koninklijk besluit 13 juni 2010 tot wijziging van het koninklijk besluit van 15 februari 2010 tot uitvoering van artikel 154 van de wet van 30 december 2009 houdende diverse bepalingen, betreffende de crisispremie, B.S. 23/06/2010.

Sinds januari 2010 komen **meer vreemdelingen in België in aanmerking voor een arbeidskaart C**. Dit is een gevolg van de versoepeling van de voorwaarden voor kandidaat-vluchtelingen voor een arbeidskaart C⁴. Door het gestegen aantal aanvragen stijgen ook de administratieve lasten jaarlijks met € 530.470 voor burgers.

Sinds 1 april 2010 is de **werkkaart die door langdurig werkzoekenden** kan aangevraagd worden en die de werkgever, die de langdurige werkzoekende zou tewerkstellen, recht geeft op een vermindering van de sociale bijdragen, gedurende 6 maanden geldig. De geldigheidstermijn van de werkkaarten⁵ bedroeg hiervoor slechts 3 maanden. Hierdoor dienen de werkzoekenden of werkgevers voortaan slechts om de 6 maanden een nieuwe werkkaart aan te vragen, wat een vermindering van de administratieve lasten van € 1.881.176 met zich meebrengt voor burgers.

Ten slotte werd in 2010 het **model van de dienstencheque gewijzigd**⁶. De nieuwe lay-out van de dienstencheque zou een middel moeten zijn om via optische herkenning de fraude in het systeem van de dienstencheques tegen te gaan. Voor de opdrachtgever en de werknemer verandert er niets in vergelijking met vroeger, maar de werkgever hoeft niet langer zijn adres in te vullen op elke dienstencheque. Dat geeft aanleiding tot een jaarlijkse lastendaling van € 19.056.891 door deze bespaarde tijd, waarvan respectievelijk € 7.743.691 voor burgers, en € 11.313.200 voor ondernemingen.

Sinds 26 juni 2010 is het voor de **uitkeringsgerechtigden van het Fonds voor Arbeidsongevallen (FAO) die in het buitenland verblijven** mogelijk om hun uitkering(en)⁷ te ontvangen op een persoonlijke rekening geopend bij een in het buitenland gevestigde financiële instelling. Voorheen kon het *Fonds voor Arbeidsongevallen* haar betalingsopdrachten slechts laten uitvoeren met een internationaal mandaat/bankcheque voor begunstigen die in het buitenland verblijven, wat betekende dat de uitkeringsgerechtigden zich telkens moesten aanmelden bij hun financiële instelling. Om de uitkering(en) te ontvangen op een persoonlijke rekening dient de uitkeringsgerechtigde een aanvraag in bij het Fonds. Een gedeelte van de aanvraag moet ingevuld worden door de financiële instelling van de uitkeringsgerechtigde. Als alle uitkeringsgerechtigden van het FAO die in het buitenland verblijven hun uitkering(en) ontvangen op een persoonlijke rekening, brengt dit een daling van de administratieve lasten met zich mee voor de uitkeringsgerechtigden van € 28.589 en voor de financiële instellingen van € 18.831.

4 Koninklijk besluit 22 december 2009 tot wijziging van artikel 17 van het koninklijk besluit van 9 juni 1999 houdende uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers, B.S. 12/01/2010.

5 Koninklijk besluit 1 februari 2010 tot wijziging van het koninklijk besluit van 19 december 2001 tot bevordering van de tewerkstelling van langdurig werkzoekenden, met het oog op het vereenvoudigen van de administratieve procedure, B.S. 11/02/2010.

6 Koninklijk besluit 26 januari 2010 tot wijziging van het koninklijk besluit van 12 december 2001 betreffende de dienstencheques, B.S. 29/01/2010.

7 Ministerieel besluit 2 juni 2010 tot wijziging van het ministerieel besluit van 1 december 1988 houdende goedkeuring van de modellen van overeenkomst en van aanvraagformulier voor de betaling door overschrijving bedoeld in de artikelen 8 en 9 van het koninklijk besluit van 24 december 1987 tot uitvoering van de artikelen 42, tweede lid, 45 en 45bis van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971, B.S. 16/06/2010.

E-gov

Het meetbureau bracht voor dit jaarrapport de evolutie van twee e-governmentinitiatieven in kaart, met name, de elektronische dienstencheques en de elektronische aangifte van tijdelijke werkloosheid.

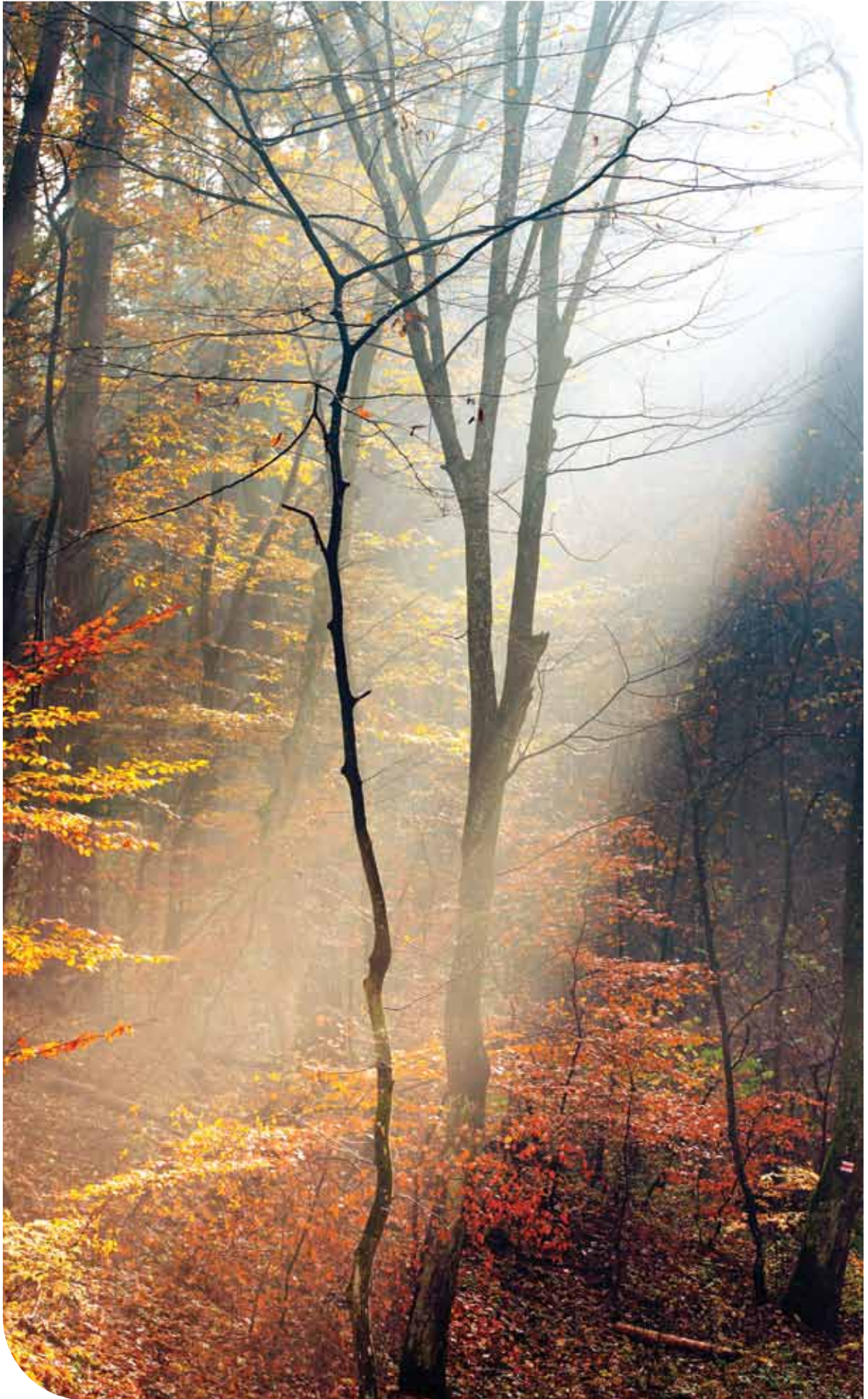
Naast papieren dienstencheques, zijn sinds 1 september 2006 ook **elektronische dienstencheques** beschikbaar. De gebruiker, dienstenonderneming en werknemer kunnen de bestelling van cheques en de registratie, controle en betaling van de prestaties regelen via het internet. Het aantal gebruikers van elektronische dienstencheques is ten opzichte van 2009 met 1,13% gestegen. Het totaal aantal elektronische dienstencheques die in 2010 werden aangekocht is met 1,56% gestegen ten opzichte van 2009. Als gevolg van een stijging van het aantal elektronische prestaties zijn de administratieve lasten voor de burgers in 2010 gestegen met € 25.222. Het feit dat het aantal elektronische dienstencheques, die in principe makkelijker te verwerken zijn, procentueel globaal gestegen is in 2010, brengt op zijn beurt een administratieve lastendaling van € 84.942 met zich mee voor de ondernemingen, op een totaal gerealiseerde administratieve lastendaling van € 4.521.951. Als alle handelingen elektronisch verlopen, kunnen de lasten dalen tot € 615.466.370 per jaar.

Een werkgever kan sinds 1 januari 2004 maandelijks de uren **tijdelijke werkloosheid van zijn werknemers elektronisch doorgeven aan de RVA**. De werknemer krijgt dan een afdruk van die aangifte. De werknemer moet het formulier "werknemer" en de controlekaart aan zijn/haar uitbetalingsinstelling bezorgen om de uitkeringen te krijgen. Als alle aangiftes elektronisch zouden verlopen zou de lastendaling jaarlijks € 16.235.591 bedragen. In 2010 werd tijdelijke werkloosheid 1.616.832 keer aangegeven, waarvan 8,24% elektronisch verliep. In 2010 steeg de verhouding van elektronische aangiftes ten opzichte van het totaal aantal aangiftes tot 8,62%. Door de procentuele daling van de papieren aangiftes in 2010 betekent dit een administratieve lastendaling van € 62.479 t.o.v. 2009, op een totale lastendaling van € 1.400.161.

Milieu

De hierboven vermelde metingen met een jaarlijkse impact op de administratieve lasten hebben zowel een invloed op het papierverbruik als op de CO₂-uitstoot. Zo werden er ongeveer 105 bomen minder verbruikt en werd er 1.730.292.585 gram CO₂ minder uitgestoten.

	Regelgeving 2010	E-gov	Totaal
CO ₂ (in gram)	279.514.528	-2.009.807.113	-1.730.292.585
Papierverbruik (in bomen)	-86,44	-18,69	-105,13

Aandachtspunten met betrekking tot administratieve vereenvoudiging

Uit de meetrapporten van de vorige jaren kwamen een aantal aandachtspunten naar voor met betrekking tot administratieve vereenvoudiging. Omdat de metingen die we in dit jaarrapport opnemen de geldigheid van de reeds vroeger geformuleerde aanbevelingen bevestigen en niet leiden tot nieuwe aanbevelingen, herhalen we hierna kort de reeds bestaande suggesties ter vereenvoudiging.

Onderstaande aanbevelingen zijn zeer concrete en pragmatische adviezen om de federale regelgeving op korte termijn verder te vereenvoudigen.

We voeren geen beoordeling uit van de invoering van de suggesties. We beschouwen deze aanbevelingen nog steeds als een waardevolle leidraad bij de ontwikkeling van nieuwe of de wijziging van bestaande regelgeving.

Eerste aanbeveling

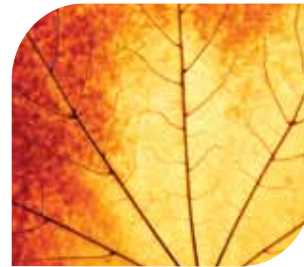
Burgers en/of ondernemingen moeten dezelfde informatie vaak aan verschillende overheidsdiensten aanleveren. Dit kan vermeden worden als federale overheidsdiensten maximaal gebruik maken van interne informatie. Op deze manier kunnen burgers en ondernemingen heel wat correspondentie met en verplaatsingen naar overheidsdiensten uitsparen. Deze aanbeveling staat ook wel bekend onder de noemer 'unieke gegevensinzameling' en/of 'gebruik van authentieke bronnen'. Voorbeelden van dergelijke bronnen zijn het Rijksregister voor natuurlijke personen, het bisregister van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid en de Kruispuntbank van Ondernemingen.

“Gebruik de burger of onderneming niet als postbode tussen overheidsdiensten”

Tweede aanbeveling

“Kies voor duidelijke en praktisch toepasbare regels”

Vaak blijkt dat wetgeving aanleiding kan geven tot onduidelijkheden bij de betrokken doelgroep(en) en zelfs bij de betrokken administratie(s). Zo worden gelijkaardige verplichtingen in meerdere regelgevingen opgelegd, maar ligt in elke regelgeving de klemtoon op andere elementen. Bovendien kunnen begrippen binnen de verschillende regelgevingen anders gedefinieerd worden. Dit alles leidt tot een suboptimaal gebruik van de mogelijke vereenvoudigingen en tot eenvoudig te vermijden klachten bij de administraties.

Als oplossing voor deze uitdagingen moet de regelgeving over de verschillende betrokken administraties heen beter op elkaar afgestemd worden. Daarnaast moet gezocht worden naar een harmonisatie van definities, criteria en begrippen.

De naleving van deze aanbeveling zal leiden tot een grotere aanvaarding van de regelgeving door burgers en ondernemingen en een vlottere invoering op het terrein.

Derde aanbeveling

Bij het uitvoeren van bepaalde activiteiten, zoals het invoeren en inschrijven van een wagen in België, is de tussenkomst van meerdere overheidsdiensten nodig. Deze zien echter enkel toe op de administratieve formaliteiten die tot hun specifieke bevoegdheid behoren. Burgers en ondernemingen zijn hiervan vaak niet op de hoogte en begrijpen niet waarom de diensten niet beter samenwerken.

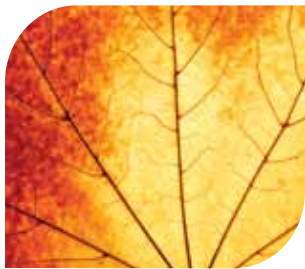
Dit onbegrip kan vermeden worden door de samenwerking tussen de verschillende diensten te optimaliseren. Bovendien kan, waar mogelijk, het toezicht op het hele proces aan één overheidsdienst toevertrouwd worden.

“Doorbreek administratieve bevoegdheidsmuren”

Vierde aanbeveling

Burgers en ondernemingen zijn niet altijd bekend met de terminologie die binnen de overheid wordt gehanteerd rond een bepaald thema. Om een aangifte te kunnen indienen, moeten ze dus vaak veel tijd besteden aan de voorbereiding. Het verzamelen van de informatie door de administraties zelf zou echter een kleine moeite betekenen. Hoewel de informatieverplichtingen in het merendeel van de gevallen worden opgelegd aan burgers en ondernemingen zijn overheidsdiensten in bepaalde gevallen veel beter geplaatst om informatie correct en snel te verzamelen. Daarom kan onderzocht worden in welke mate administraties tijdens hun dagelijkse activiteiten een deel van de informatie zelf kunnen verzamelen en/of de betrokkenen actief kunnen ondersteunen.

Door de toepassing van deze aanbeveling zal het aantal onvolledige of incorrecte dossiers waarschijnlijk afnemen. Dit resulteert op zijn beurt in een verkorting van de doorlooptijd bij de behandeling van een dossier.

“Vervang
administratieve lasten
door dienstverlening”

Vijfde aanbeveling

E-government laat toe om de papierstroom tussen de overheid en de burgers en ondernemingen geleidelijk te vervangen door een elektronische procedure. Het opzetten van zogenaamde elektronische loketten verhoogt de flexibiliteit omdat burgers en ondernemingen niet langer gebonden zijn aan de diensturen van een administratie. Bovendien kunnen verplaatsingen naar een fysiek loket vermeden worden. Het vervangen van een papieren procedure door een elektronische applicatie kan leiden tot een belangrijke vermindering van de administratieve lasten voor de burgers, ondernemingen en de betrokken overheidsdiensten. Om deze besparing te verkrijgen, is het uiteraard van belang om voor de burgers en ondernemingen de gebruiksvriendelijkheid van deze toepassingen te maximaliseren en om voldoende ruchtbaarheid te geven aan het bestaan van de elektronische platformen.

“Vereenvoudig en promoot
e-governmenttoepassingen”

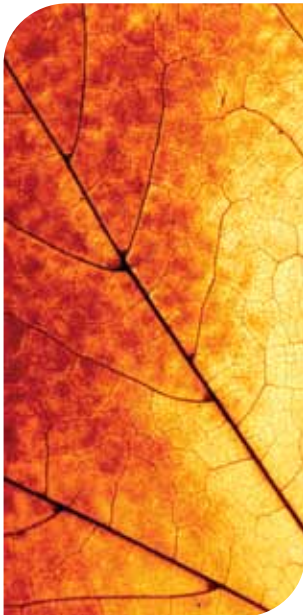
Zesde aanbeveling

De regelgeving legt vaak het gebruik van aangetekende zendingen op. Het gebruik van aangetekende zendingen zorgt ervoor dat zowel de afzender als de ontvanger juridisch sterker staan. Per aangetekende zending brengt dit een kost van minimum € 5 met zich mee. Bovendien moet steeds een verplaatsing naar een postkantoor of postpunt gemaakt worden. Een herevaluatie van het noodzakelijk gebruik van aangetekende zendingen lijkt hier dan ook op zijn plaats.

“Vermijd een aangetekende zending als een gewone volstaat”

Zevende aanbeveling

Erkenningen zijn vaak beperkt geldig omwille van de kwaliteitsnormen die aan deze erkenningen verbonden zijn. De administratieve handelingen die verbonden zijn aan het verlengen van erkenningen kunnen echter onder andere vermeden worden door de erkenningen ambtshalve te verlengen of erkenningen met een onbeperkte geldigheidstermijn af te leveren. De erkenning zou in deze gevallen ingetrokken worden indien een inbreuk wordt vastgesteld na een door de overheid uitgevoerde controle.

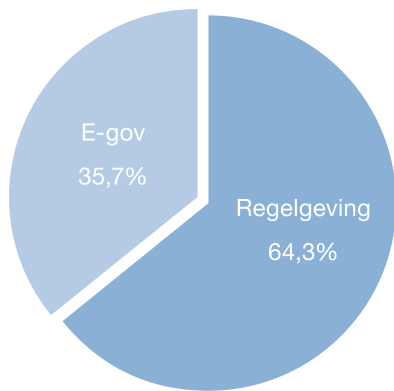

“Stem de geldigheidstermijnen van erkenningen in hetzelfde domein op elkaar af”

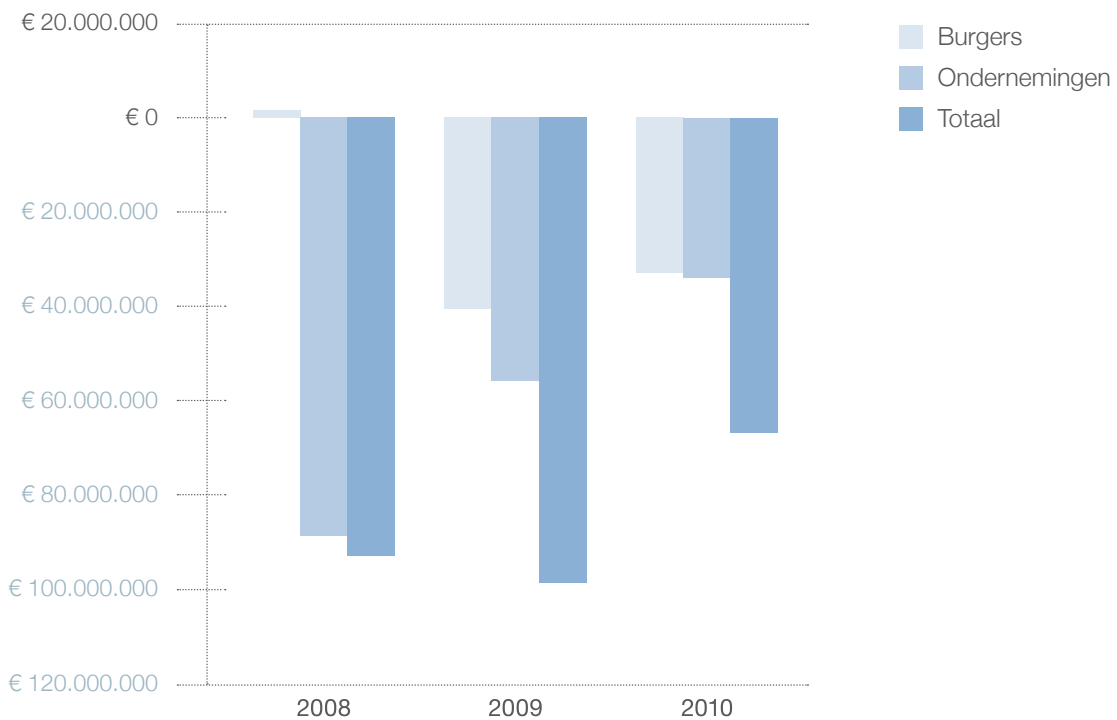
Conclusie

Inleiding

In de loop van 2010 zijn de federale administratieve lasten voor burgers, ondernemingen en verenigingen in het totaal met € 66,7 miljoen gedaald. Hiervan is 64,3% afkomstig van de introductie van nieuwe of wijzigingen in bestaande regelgeving. Het toegenomen/toenemende gebruik van de reeds gemeten e-government-toepassingen is verantwoordelijk voor de overige 35,7%. Dit is een belangrijke stijging van het aandeel van e-governmenttoepassingen in de totale reductie van administratieve lasten. Gezien de politieke context, met voor een deel van 2010 een regering van lopende zaken, is het logisch dat de impact van structurele lastenverlagingen - die doorwerken zonder aanpassingen aan het regelgevend kader - relatief zwaarder doorweegt.

Resultaat per doelgroep

Evolutie voor alle doelgroepen

De administratieve lasten daalden in 2010 voor alle doelgroepen, doch in mindere mate dan in de twee vorige jaren. Over alle doelgroepen heen daalden de administratieve lasten met ongeveer € 31,9 miljoen minder dan in 2009. Deze vertraging van de administratieve lastendaling in 2010 moet in de context geplaatst worden van de regeringcrisis en het feit dat de regering van lopende zaken gezien haar beperkt mandaat weinig tot geen nieuwe regelgevende initiatieven kon nemen.

Evolutie voor de burgers

De administratieve lasten voor burgers daalden met iets minder dan € 33 miljoen. Hoewel dit een kleinere daling is dan in het vorige jaar (€ 7,6 miljoen lager), zijn voor de eerste keer sinds de start van het structurele meten in 2008 de administratieve lastenverlagingen voor de burgers in absolute termen hoger dan deze voor de ondernemingen.

Evolutie voor de ondernemingen

De ondernemingen zagen hun administratieve lasten in 2010 dalen met € 33,8 miljoen. Dat de administratieve lasten blijven dalen is een hoopgevend teken, maar de daling ligt wel meer dan 40% lager dan het vorige jaar. In absolute termen is de administratieve lastendaling voor ondernemingen in 2010 € 22 miljoen lager dan in 2009.

MILIEU-IMPACT:

In het totaal werden door de in dit rapport besproken maatregelen:

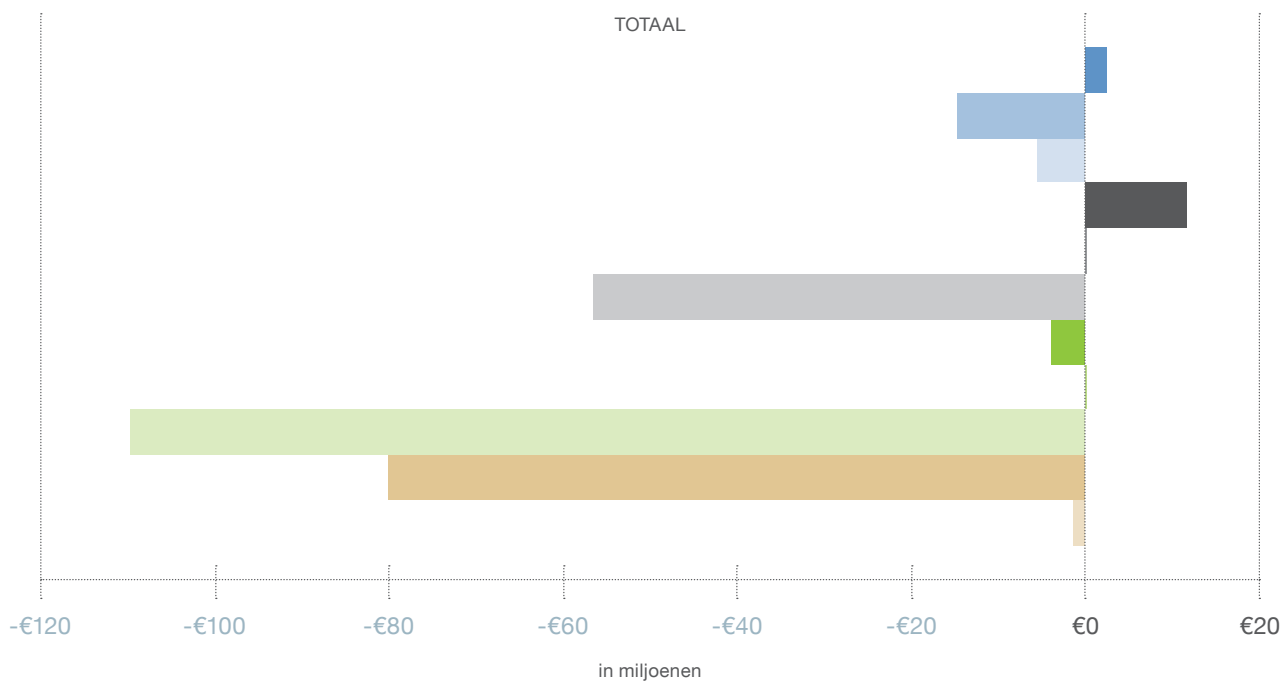

2.173 ton CO₂ minder uitgestoten
(minder verplaatsingen)

24.340 bomen gespaard
(minder papier)

Evolutie van de administratieve lasten over de periode 2008 - 2010

- Maatschappelijke integratie, Armoedebestrijding en Sociale Economie
- Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal overleg
- Volksgesondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, Arbeid en Sociaal overleg
- Sociale Zekerheid en Openbare instellingen van sociale zekerheid
- Personeel en Organisatie
- Mobiliteit & Vervoer
- Justitie
- Informatie- en Communicatietechnologie
- Financiën
- Economie, KMO, Middenstand en Energie
- Binnenlandse Zaken

In het totaal zijn de jaarlijkse federale administratieve lasten in bovenvermelde periode gedaald met bijna € 258 miljoen. In deze drie jaren zijn de administratieve lasten voor ondernemingen gedaald met € 178,4 miljoen en deze van burgers met iets meer dan € 71,7 miljoen.

Deze daling werd voor meer dan 2/3 gerealiseerd in drie beleidsdomeinen, namelijk financiën, economie en mobiliteit. Hierbij mag echter niet uit het oog worden verloren dat binnen de beleidsdomeinen sociale zekerheid en binnenlandse zaken sinds de jaren negentig verschillende initiatieven werden genomen om de administratieve rompslomp in te dijken. Zo hebben de authentieke bronnen Rijksregister en KSZ bijvoorbeeld reeds jaren een belangrijke invloed op de administratieve lasten. Deze initiatieven zullen in de komende jaren eveneens worden gekwantificeerd. Ook belangrijke investeringen die begin de jaren 2000 gedaan werden in de Public Key Infrastructuur voor e-ID beginnen hun vruchten af te werpen.

Teneinde het belang van deze vroegere initiatieven te belichten werd in dit rapport bij wijze van voorsmaakje een project uit het begin van de jaren 1990 gemeten, namelijk de vereenvoudiging van de bijdragebonds ziekte- en invaliditeitsverzekering. Deze meting bewijst onmiddellijk hoe relatief de jaarlijkse dalingen van de administratieve lasten over de periode 2008 – 2010 zijn. Door dit ene project werden de jaarlijkse administratieve lasten immers met meer dan € 500 miljoen verminderd of bijna het dubbele van alle in de laatste drie jaar gerealiseerde vereenvoudigingsprojecten.

Dit voorbeeld, dat kan beschouwd worden als één van de eerste grote realisaties van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, laat ons bovendien toe volgende conclusies te trekken:

1. Vereenvoudigen is mogelijk zonder de realisatie van beleidsdoelstellingen in gevaar te brengen;
2. Vereenvoudiging draagt bij tot de verhoging van de efficiëntie van de overheid;
3. Vereenvoudiging moet structureel en multidisciplinair aangepakt worden door zowel het regelgevend kader, als de administratieve procedures in vraag te stellen en te optimaliseren;
4. Vereenvoudiging heeft maar een belangrijke/substantiële impact indien een groot aantal ondernemingen of burgers de betrokken administratieve verplichting dienen na te leven.

Willen we de door België onderschreven Europese doelstelling van 25% vermindering van de administratieve lasten van ondernemingen tegen eind 2012 halen, dan zal het ongetwijfeld noodzakelijk zijn een aantal bijkomende structurele vereenvoudigingen van dezelfde grootteorde door te voeren.

	2008	2009	2010	TOTAAL
Binnenlandse Zaken	-€ 81.154	-€ 1.066.739	-€ 340.419	-€ 1.488.312
Economie, KMO, Middenstand en Energie	-€ 28.687.512	-€ 31.150.527	-€ 20.225.142	-€ 80.063.181
Financiën	-€ 16.979.614	-€ 73.526.862	-€ 19.303.458	-€ 109.809.934
Informatie- en Communicatietechnologie	€ 0	€ 31.785	€ 5.574	€ 37.359
Justitie	-€ 1.167.476	-€ 1.418.247	-€ 1.441.401	-€ 4.027.124
Mobiliteit & Vervoer	-€ 39.387.553	-€ 14.783.055	-€ 2.363.723	-€ 56.534.331
Personeel en Organisatie	€ 61.464	€ 0	€ 0	€ 61.464
Sociale Zekerheid en Openbare instellingen van sociale zekerheid	-€ 7.163.802	€ 18.933.832	-€ 119.353	€ 11.650.677
Volksgesondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu	-€ 2.405.416	-€ 121.188	-€ 3.055.016	-€ 5.581.620
Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal overleg	€ 2.942.732	€ 2.223.244	-€ 19.828.434	-€ 14.662.458
Maatschappelijke integratie, Armoedebestrijding en Sociale Economie	€ 0	€ 2.340.625	€ 0	€ 2.340.625
				-€ 258.076.835

www.vereenvoudiging.be

